ᲞᲠᲝᲚᲔᲢᲐᲠᲔᲑᲝ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡᲐ, ᲨᲔᲔᲠᲗᲓᲘᲗ!

ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘ

ᲒᲐᲨᲕᲔᲗᲘ ᲒᲐᲛᲝᲛᲓᲘᲡ 1920 ᲬᲚᲘᲡ 3 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲓᲐᲜ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲓᲐ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲝᲠᲒᲐᲜᲝ

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 278 (19420) ◆ ᲝᲗᲮᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 4 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲘ, 1985 ᲬᲚᲘ. ◆ ᲤᲐᲡᲘ 3 ᲙᲐ�პ.

ᲬᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗ ᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲔᲑᲡ ᲡᲐᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝ ᲬᲚᲔᲡ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲛᲐᲘᲡᲘᲡ ᲮᲐᲚᲮᲔᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲔᲠᲕᲔᲚᲘ ᲡᲐᲛᲔᲒᲠᲝ ᲤᲐᲑᲠᲘᲙᲘᲡ ᲙᲝᲚᲔᲥᲢᲘᲕᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲓᲐᲤᲣᲫᲜᲐᲣᲠᲓᲐ ᲡᲙᲙᲞ XXVII ᲧᲠᲘᲚᲝᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ XXVII ᲧᲠᲘᲚᲝᲑᲘᲡ ᲓᲘᲠᲘᲗᲣᲚᲘ ᲨᲔᲡᲕᲚᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲬᲠᲘᲚᲘ ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲣᲠ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲨᲘ: ᲡᲐᲛᲔᲒᲠᲝᲡᲐᲛᲔᲠᲘᲡᲘᲡ ᲛᲝᲠᲬᲘᲜᲐᲕᲔ ᲛᲣᲨᲐ ᲑᲐᲗᲣᲜᲐ ᲑᲣᲩᲘᲫᲔ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲕᲜᲐᲓ ᲣᲧᲠᲘᲗᲔᲑᲓᲐ ᲓᲠᲝ.

Ⓣ. ᲜᲘᲙᲝᲚᲐᲫᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ.

● ●

ᲝᲩᲐᲠᲘᲡ ᲜᲐᲯᲐᲓᲐᲓ ᲛᲘᲪᲔᲓᲜᲘᲡᲐ ᲨᲘᲡᲐᲤᲣᲗᲘ ᲭᲐᲠᲮᲜᲔᲑᲨᲘ ᲛᲐᲮᲐᲠᲐᲫᲘᲡ ᲠᲐᲝᲜᲘᲡ ᲡᲝᲤᲚᲔᲚᲘ ᲛᲔᲠᲘᲜᲘᲡ ᲙᲝᲚᲛᲔᲣᲠᲜᲘᲡᲝᲑᲘᲡ ᲪᲘᲪᲐᲠᲣᲢᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲑᲐᲦᲨᲘ ᲛᲝᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲣᲚᲘ ᲛᲐᲜᲓᲐᲠᲘᲜᲘ. ᲬᲘᲜᲐᲨᲘ ᲛᲝᲩᲐᲕᲚᲔᲗᲘ ᲒᲐᲣᲩᲐᲠᲔᲑᲔᲗ ᲙᲚᲔᲛᲑᲣᲠᲜᲔᲑᲘ.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲨᲘ: ᲡᲝᲤᲔᲚ ᲛᲔᲠᲙᲘᲘᲡ ᲙᲚᲔᲛᲑᲣᲠᲜᲔᲑᲘᲡ ᲛᲔᲪᲘᲪᲮᲠᲣᲚᲘ ᲛᲐᲜᲓᲐᲠᲘᲜᲘ ᲩᲮᲔᲘᲫᲘ ᲛᲐᲜᲓᲐᲠᲘᲜᲔᲑᲡ ᲙᲠᲔᲓᲘᲡ.

Ⓢ. ᲡᲐᲑᲘᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ. (ᲐᲙᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐ).

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲨᲘ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲨᲘ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲞᲠᲝᲤᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲓᲐ ᲐᲚᲙᲐ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲨᲘ

ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲣᲠᲘ ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲨᲔᲯᲘᲑᲠᲔᲑᲘᲡ 1985 ᲬᲚᲘᲡ 9 ᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲓᲔ�გᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ, საქართველოს პროფსაბჭომ და ალკკ ცენტრალურმა კომიტეტმა განიხილეს სამინისტროების, უწყებების, ავტონომიური სს რესპუბლიკების, ავტონომიური ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების რესპუბლიკური სოციალისტური შეჯიბრების წლის ცხრა თვის შედეგები და მიიღეს დადგენილება. დადგენილებაში აღნიშნულია, რომ საქართველოს მშრომელებმა, რომლებიც ერთსულოვნად იწონებენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის მარტის, აპრილის, ივნისისა და ოქტომბრის პლენუმების გადაწყვეტილებებს, ფართოდ გაშალეს სოციალისტური შეჯიბრება სკკპ XXVII ყრილობისა და საქართველოს კომპარტიის XXVII ყრილობის ღირსეული შეხვედრისთვის.

ამლა შრომითს კოლექტივებში მიმდინარე პარტიულ კრებებსა და მშრომელთა კრებებზე, სადაც განიხილავენ სკკპ პროგრამის ახალი რედაქციის, სკკპ წესდებისა და სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1986–1990 წლებისა და 2000 წლამდე პერიოდის ძირითად მიზანთუღებათა პროექტებს, რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის ყველა დარგის გაერთიანებების, საწარმოებისა და ორგანიზაციების კომენსატები, მუშა-მოსამსახურეები და ინჟინერ-ტექნიკური მუშაკები აყენებენ კონკრეტულ წინადადებებს ამ უმნიშვნელოვანესი დოკუმენტების თაობაზე. მთლიანად უკერენ მხარს საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის საშინაო და საგარეო პოლიტიკას, ავლენენ ახალ შინაგან რეზერვებს 1985 წლისა და მთელი მეთერთმეტე ხუთწლედის ამოცანათა ვადამდე ხანსრულებისათვის, მეთორმეტე ხუთწლედის დამდეგიდან წარმატებული მუშაობის მტკიცე საფუძველის შექმნისათვის.

111 ათასზე მეტმა მუშამ, 4 ათასმა ბრიგადამ, 117 საწარმომ, კოლმეურნეობამ და საბჭოთა მეურნეობამ უკვე შეასრულეს მეთერთმეტე ხუთწლედის დავალებანი, ხოლო 60 ათასმა მუშამ, 2 ათასმა ბრიგადამ და 42 შრომითმა კოლექტივმა — 1985 წლის დავალებანი.

რესპუბლიკის მრეწველობამ პროდუქციის წარმოება 9 თვის გეგმა 101,7 პროცენტით შეასრულა. გეგმის გადაჭარბებით დაშზადებულია 135,6 მილიონი მანეთის პროდუქცია. შრომისნაყოფიერება გაიზარდა 3,8 პროცენტით და პროდუქციის თვითღირებულება დამატებით შემცირდა — 0,51 პროცენტით. გამოშვებულია 758,5 მილიონი მანეთის 569 დასახელების სახელმწიფო ხარისხის ნიშნიანი ნაწარმი, ანუ გეგმით გათვალისწინებული 11,2 პროცენტის ნაცვლად სამრეწველო წარმოების საერთო მოცულობის 12 პროცენტი.

რესპუბლიკის აგროსამრეწველო კომპლექსმა წარმატებით შეასრულა ძირითად სახეობათა სოფლის მეურნეობის პროდუქციის, მათ შორის ხორცის, რძისა და კვერცხის წარმოებისა და შესყიდვის 9 თვის გეგმები. წარმატებით შესრულდა სახელმწიფოსათვის ჩაის ფოთლის მოყიდვის მიმდინარე წლის გეგმები.

განხილულ რა მასალები სამინისტროების, უწყებების, ავტონომიური სს რესპუბლიკების, ავტონომიური ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების რესპუბლიკური სოციალისტური შეჯიბრების შედეგების შესახებ, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ, საქართველოს პროფსაბჭომ და ალკკ ცენტრალურმა კომიტეტმა გამარჯვებულად ცნეს:

სამინისტოებსა და უწყებებს შორის

ᲔᲯᲘᲑᲠᲔᲑᲘᲐᲜ	ᲒᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲣᲚᲜᲘ
საქართველოს სსრ კვების მრეწველობის სამინისტრო — საქართველოს სსრ ხორცისა და რძის მრეწველობის სამინისტრო	საქართველოს სსრ ხორცისა და რძის მრეწველობის სამინისტრო
საქართველოს სსრ ხაშენ მასალათა მრეწველობის სამინისტრო — საქართველოს სსრ ხე-ტყის მრეწველობის სამინისტრო	საქართველოს სსრ ხე-ტყის მრეწველობის სამინისტრო
საქართველოს სსრ ღვინის მრეწველობის სახელმწიფო კომიტეტი — საქართველოს სსრ ჩაის მრეწველობის სახელმწიფო კომიტეტი	საქართველოს სსრ ჩაის მრეწველობის სახელმწიფო კომიტეტი
საქმთავარნერგო — საქართველოს სსრ კავშირგაბმულობის სამინისტრო	საქართველოს სსრ კავშირგაბმულობის სამინისტრო
საქართველოს სსრ დამზადების სამინისტრო — საქართველოს სსრ ხალხმოსტნეულის მეურნეობის სამინისტრო	საქართველოს სსრ დამზადების სამინისტრო
საქართველოს სსრ საავტომობილო გზების სამინისტრო — საქართველოს სსრ მშენებლობის სამინისტრო	საქართველოს სსრ საავტომობილო გზების სამინისტრო
საქმიდროენერგომშენი — საქმთავარწყალმშენი	საქმიდროენერგომშენი
საქმთავარმონტაჟსპეცმშენი — კავკასიის ელექტროენერგომშენი	საქმთავარმონტაჟსპეცმშენი
საქართველოს სსრ სახმამარაგება — საქართველოს სსრ ნავთობპროდუქტების სახელმწიფო კომიტეტი	საქართველოს სსრ სახმამარაგება
საქართველოს სსრ სახანაო-კომუნალური მეურნეობის სამინისტრო — საქართველოს სსრ საყოფაცხოვრებო მომსახურების სამინისტრო	საქართველოს სსრ სახანაო-კომუნალური მეურნეობის სამინისტრო
საქართველოს სსრ საყოფაცხოვრებო მომსახურების სამინისტრო — საქართველოს სსრ გაზის სახელმწიფო კომიტეტი	საქართველოს სსრ გაზის სახელმწიფო კომიტეტი
საქართველოს სსრ ავტოტრანსპორტის სამინისტრო — საქართველოს სამოჰალაქო ავიაციის სამმართველო	საქართველოს სსრ ავტოტრანსპორტის სამინისტრო
საქართველოს საზღვაო სანაოსნო — ამერკავკასიის რკინიგზა	საქართველოს საზღვაო სანაოსნო

ᲔᲯᲘᲑᲠᲔᲑᲘᲐᲜ	ᲒᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲣᲚᲜᲘ
ᲐᲡᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲔᲑᲘ, ᲐᲕᲢᲝᲜᲝᲛᲘᲣᲠᲘ ᲝᲚᲥᲘ	
აფხაზეთის ასსრ — აჭარის ასსრ	აფხაზეთის ასსრ
აფხაზეთის ასსრ — სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი	სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი
ᲥᲐᲚᲐᲥᲔᲑᲘ	
ბათუმი — სოხუმი	სოხუმი
ზუგდიდი — მარნეული	ზუგდიდი
ჭიათურა — ტყიბული	ჭიათურა
ტყვარჩელი — ტყიბული	ტყიბული
გორი — ცხინვალი	ცხინვალი
ᲠᲐᲘᲝᲜᲔᲑᲘ	
ჯავის — ონის	ონის
ასპინძის — შუახევის	ასპინძის
მესტიის — ორჯონიკიძის	ორჯონიკიძის
სამტრედიის — ხაშურის	სამტრედიის
თეთრი წყაროს — კასპის	თეთრი წყაროს
დმანისის — დუშეთის	დუშეთის
ბორჯომის — ჭ. წულუკიძის სონა	ბორჯომის
ბოგდანოვკის — საგარეჯოს	ბოგდანოვკის
გალის — აბაშის	აბაშის
გუდაუთის — ცხაკაიას	ცხაკაიას

ᲔᲯᲘᲑᲠᲔᲑᲘᲐᲜ	ᲒᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲣᲚᲜᲘ
მახარაძის — ზუგდიდის	ზუგდიდის
მცხეთის — ბოლნისის	ბოლნისის
გარდაბანის — წითელწყაროს	წითელწყაროს
ჩოხატაურის — ლანჩხუთის	ჩოხატაურის
ლენტეხის — ჩხოროწყუს	ლენტეხის
გორის — ახალქალაქის	ახალქალაქის
თელავის — ზესტაფონის	ზესტაფონის
ახალციხის — ქობულეთის	ქობულეთის
ხობის — ხიდარის	ხობის
სოხუმის — ხელვაჩაურის	სოხუმის
ცაგერის — მაიაკოვსკის	ცაგერის
წალენჯიხის — ლაგოდეხის	წალენჯიხის
ყვარლის — ახმეტის	ყვარლის
ადიგენის — ხულოს	ადიგენის
ზუგდიდის — მარნეულის	ზუგდიდის
გულრიფშის — ქედის	გულრიფშის
ქობულეთის — ჭ. გაგჩის ზონა	ჭ. გაგჩის ზონა
ვანის — წულუკიძის	წულუკიძის
გურჯაანის — მარნეულის	გურჯაანის
ცხინვალის — წულუკიძის	წულუკიძის
ჭ. თბილისის ლენინის რაიონი — ჭ. ქუთაისის ლენინის რაიონი	ჭ. თბილისის ლენინის რაიონი
ჭ. თბილისის გლდანის რაიონი — ჭ. ქუთაისის ავტოხაჭარნი რაიონი	ჭ. თბილისის გლდანის რაიონი

აღინიშნა, რომ დადებითად იმუშავეს აჭარის ასს რესპუბლიკის, ქალაქების ქუთაისის, ბათუმის, გორის, ფოთის, დმანისის, წყალტუბოს, ლანჩხუთის, სიღნაღის, ხულოს, ვანის, ხაშურის რაიონების პარტიულმა, საბჭოთა, სამეურნეო ორგანოებმა და საზოგადოებრივმა ორგანიზაციებმა. საქართველოს სსრ საშენ მასალათა მრეწველობის სამინისტრომ, საქმთავარენერგომ, კავკასიის ელექტროქსელმშენმა, რომლებმაც შეასრულეს საგეგმო დავალებები და სოციალისტური ვალდებულებანი მეტ წილ უმნიშვნელოვანეს მაჩვენებელთა მიხედვით.

სოციალისტური შეჯიბრების გამარჯვებულნი არ გამოვლენილნა:

— ქალაქებს ფოთსა და გორს, ქუთაისსა და რუსთავს შორის იმის გამო, რომ ვერ შეასრულეს საგეგმო დავალებები და ვალდებულებანი ცალკეული ეკონომიკური მაჩვენებლების მიხედვით; გეგმაქარიანა და ორაჩიჩარის რაიონებს შორის იმის გამო, რომ ვერ შეასრულეს ცალკეულ უმნიშვნელოვანეს სახეობათა სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოების გეგმები, პროდუქციის რეალიზაციის გეგმები მიწოდების, მოგების ვალდებულებათა შესრულების გათვალისწინებით, შემცირდა შრომის ნაყოფიერების ზრდის ტემპი, გაიზარდა კადრების დენადობა და სამუშაო დროის დანაკარგები; ამბროლაურისა და სარჩერის, თერჯოლისა და სარჩერის, ზნაურისა და ჭარელის, ყაზბეგისა და ლენინგორის, თიანეთისა და წალკის რაიონებს შორის იმის გამო, რომ ვერ შეასრულეს გეგმა-ვალდებულებანი ცალკეული უმნიშვნელოვანესი მაჩვენებლების მიხედვით.

საქართველოს კომპარტიის საოლქო, საქალაქო და რაიონულ კომიტეტებს, სამინისტროებსა და უწყებებს, გაერთიანებების, საწარმოების, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების სამეურნეო ხელმძღვანელებს, პირველადა პარტიულ, პროფკავშირულ და კომკავშირულ ორგანიზაციებს წინადადება მიეცათ პარტიულ ორგანიზაციებსა და შრომთა კოლექტივებში პარტიის საყრილობო დოკუმენტების განხილვით გამოწვეული მშრომელთა პოლიტიკური აღმავლობა და შემოქმედებითი აქტიურობა გამოიყენონ დამატებითი შინაგანი რეზერვების ყველგან გამოვლინისათვის, 1985 წლისა და მთლიანად მეთერთმეტე ხუთწლედის გეგმებისა და სოციალისტური ვალდებულებების ვადამდე შესრულებისათვის.

რესპუბლიკური გაზეთებისა და ჟურნალების, რადიოსა და ტელევიზიის რედაქციებს დაეწალთ ფართოდ გაშუქონ სკკპ XXVII ყრილობისა და საქართველოს კომპარტიის XXVII ყრილობის ღირსეული შეხვედრისათვის გაშლილი მშრომელთა სოციალისტური შეჯიბრების მიმდინარეობა.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ, საქართველოს პროფსაბჭომ და ალკკ ცენტრალურმა კომიტეტმა გამოთქვეს მტკიცე რწმენა, რომ ხუთწლედის დამამთავრებელ ეტაპზე რესპუბლიკის მშრომელები მიაღწევენ ახალ საწარმოო წარმატებებს, შეასრულებენ სკკპ XXVII ყრილობისა და საქართველოს კომპარტიის XXVII ყრილობის ღირსშესანიშნავად გაშლილ შეჯიბრებაში ნაკისრ გადაღებულ სოციალისტურ ვალდებულებებს.

(ᲡᲐᲥᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲘ).

ᲡᲣᲡᲮᲘᲐᲜᲘ ᲡᲢᲠᲘᲥᲝᲜᲔᲑᲘ:

ᲕᲘᲡᲘ ᲞᲠᲝᲓᲣᲥᲪᲘᲐ ᲒᲐᲫᲕᲘᲠᲓᲐ?

ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ენერგეტიკულ ბალანსში ნავთობსა და მისი გადამუშავების პროდუქტებს დიდმნიშვნელოვანი ადგილი უკავია. გამოყოფილი ფონდების თანასწორად ნავთობპროდუქტების მიწოდება რესპუბლიკაში ძირითადად დამაკმაყოფილებლად ხორციელდება. ისეთ პირობებში, როდესაც ეკონომიკის შემდგომი განვითარება სათობი რესურსების სულ უფრო მეტ დანახარჯებს მოითხოვს, ნავთობპროდუქტების მომპირნე ხარჯვა წარმოების ზრდის უზრუნველყოფის უმთავრესი წყარო ხდება.

სათბობ-ენერგეტიკული რესურსების რაციონალური გამოყენების საკითხები ყურადღების ცენტრში აქვთ რესპუბლიკის სამინისტროებსა და უწყებებს, რომლებიც საქვეუწყებო საწარმოებს განუსაზღვრავენ სათბობის ეკონომიის დავალებებს.

სახალხო მეურნეობის ყველა ობიექტში არის შესაძლებლობანი ბენზინისა და დიზელის საწვავის ეკონომიური, გეგმაზომიერი ხარჯვის უზრუნველსაყოფად, მათი მარაგის შესავსებად.

მაგრამ შემოწმებანი, რომლებსაც ჩვენი სახელმწიფო კომიტეტის შესაბამისი ინსპექცია აწყობს, მოწმობს, რომ ნავთობპროდუქტების ხარჯვის საქმე ცუდად არის დაყენებული. არცთუ იშვიათად სამინისტროები და უწყებები დროულად არ აცნობებენ საწარმო-ორგანიზაციებს ეკონომიის დავალებებს, დაგეგიანებით უგზავნიან საწვავის ხარჯვის ხვედრითს ნორმებს. მაგალითად, წლის დამდეგიდან შემოწმებულ 80 ორგანიზაციისაგან ეკონომიის დავალებანი არ გაუკეთიათ 27-თვის. მათ შორის არის საწარმოო გაერთიანება „საქსელდამზადების“ — ავტომატრანსპორტო საწარმო, რესპუბლიკის ადგილობრივი მრეწველობის სამინისტროს სოხუმის რაიმრეწკომბინატი, ხრამის მეგენერატორების საბჭოთა მეურნეობა.

ბალანსზე ტრანსპორტის მქონე საწარმო-ორგანიზაციათა დამახასიათებელი ნაკლია საწვავის გადახარჯვა, მისი არადანიშნულებისამებრ გამოყენება, ნავთობის სასაწყობო მეურნეობის, აგრეთვე ავტომობილის სპიდომეტრების, ტარაქტორების მოტოსაათთა მრიცხველებისა და სხვა მექანიზმების არადამაკმაყოფილებელი მდგომარეობა.

მაგალითად, სახსოფლწარმოების და რესპუბლიკის ხილპოსტნეულის მეურნეობის სამინისტროს მეურნეობებში ასეთი ავტომობილებისა და ტრაქტორების რიცხვი შეადგენს 75 პროცენტს, საბუთი მეურნეობის სამინისტროში — 28 პროცენტს. მანქანების მოშობისა და საწვავის ხარჯვის აღრიცხვა ამ სამინისტროთა მეტ წილ საწარმოებში წარმოებს ინსტრუქციების დარღვევით, საგზურებსა და სასაქონლო-სატრანსპორტო ზედნადებებში არ არის შევსებული ყველა გრაფა. ხშირად არ გაანჩინით ავტომობილებითა და მექანიზმებით შესრულებული სამუშაოს დოკუმენტური დადასტურება. ყოველივე ეს წამატებების, საწვავსაპობი მასალების უკონტროლო ხარჯვის, აღურიცხავი მასალის ზედმეტობის წარმოშობის პირობებს ქმნის. მაგალითად, შერჩევითი შემოწმებით 9 საწარმოში, მათ შორის „საქსოფლტრანსნის“ გაერთიანებების მცხეთის ავტოსატრანსპორტო საწარმოში, სამხრეთ ოსეთის ავტოტრანსპორტის გაერთიანების ცხინვალის სატვირთო ავტოსატრანსპორტო საწარმოში, გორის ავტოტრანსპორტის გაერთიანების № 2 სატვირთო ავტოსატრანსპორტო საწარმოში გამოვლინდა წამატებანი 255 ათასი ტონაკილომეტრის ოდენობით, უკანონოდ ჩამოწერა 17 ტონა საწვავი.

მეტ წილ შემოწმებულ ორგანიზაციებში არ ზრუნავენ ნავთობპროდუქტების ხარისხოვანი შენახვისათვის. ხშირად საწვავ-საპობი მასალების რეზერვუარები არ არის ჰერმეტული, ვაწყდებით ტექნიკური ხასიათის სხვა ნაკლოვანებებსაც, რის გამოც იკარგება დიდძალი ბენზინი. 10 ტუბური მეტრი ტეგადობის რეზერვუარში მარტო ერთი „სასუნთქი“ სარქველის უკონლობის გამო საწვავის ზენორმატიული დანაკარგები შეადგენს ორ ტონას წელიწადში, ასეთი სარქველის დაყენება კი სულ 117 მანეთი ჯდება. ხოლო წამში თუნდაც ერთი წვეთის გაჟონვას წელიწადში 1,2 ტონა საწვავის ზარალი მოაქვს. მარტო შედ შემოწმებულ სასოფლო-სამეურნეო საწარმოში დანაკარგებმა წლის მანძილზე 28 ტონა საწვავი შეადგინა. არის შემთხვევები, როდესაც დიზელის საწვავს იყენებენ შენობების გასათბობად. მაგალითად, ხაშურის მინის ქარხანაში ამ მიზნით დიახარჯა 21,8 ტონა, საწარმოო გაერთიანება „ბოლოეთში“ — 20,5 ტონა.

საჭიროა უწინარესად ნავთობსაწყობები აღიჭურვნ იაფი და არადეფიციტური მოწყობილობითა და ხელსაწყოებით, რაც შესაძლებლობას მოგვცემს დავამყაროთ მკაცრი აღრიცხვა და კონტროლი ნავთობპროდუქტების ხარჯვისადმი.

Რ. ᲓᲐᲕᲘᲗᲘᲫᲔ,
საქართველოს სსრ ნავთობპროდუქტების უზრუნველყოფის სახელმწიფო კომიტეტის სახნავთობინსპექციის უფროსის მოადგილე.

Ⓜ. Ⓢ. ᲒᲝᲠᲑᲐᲩᲝᲕᲘ ᲔᲡᲐᲣᲑᲠᲐ ᲠᲝᲜᲐᲚᲓᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

3 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲡ კრემლში გაიმართა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის კენერალური მდივნის მ. ს. გორბაჩოვისა და ზამბიის ეროვნული კავშირის — პატრიოტული ფრონტის პარტიის პრეზიდენტისა და პირველი მდივნის, ზამბიაშვილ რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის რობერტ მუგაბეს საუბარი.

საუბრის დროს გაგრძელდა აზრთა გაზიარება საბჭოთა კავშირ-ზამბიაშვილ ურთიერთობისა და საერთაშორისო მდგომარეობის ზოგიერთ საკითხზე.

ორივე მხარემ გამოთქვა რწმენა, რომ სასარგებლო და საჭიროა ორი ქვეყნის ხელმძღვანელობა პირადი შეხვედრები, რომ დაინტერესებული არიან კვლავაც განავითაროონ საბჭოთა კავშირ-ზამბიაშვილ სხვადასხვა დონის კონტაქტები.

საუბარმა გულთბილ, მეგობრულ ვითარებაში ჩაიარა.

(ᲡᲐᲙᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲘᲡ).

ᲡᲣᲠᲐᲗᲨᲘ: ᲡᲐᲣᲑᲠᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ. (ᲡᲐᲙᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ).

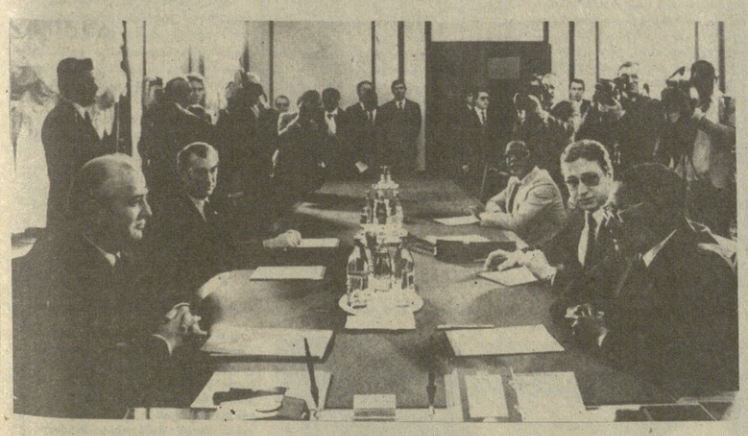

ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲡᲤᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲡᲔᲡᲘᲐ

ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ სფსრ უმაღლესი საბჭოს სესია განიხილავს რუსეთის ფედერაციის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1986 წლის სახელმწიფო გეგმასა და რესპუბლიკის ბიუჯეტს. იგი 3 დეკემბერს გაიხსნა მოსკოვში კრემლის დიდ სასახლეში.

დეპუტატები მჭეხრე, ხანგრძლივი ტაშით შეხვდნენ ამხანაგებს მ. ს. გორბაჩოვს, ვ. ვ. გრინინს, ა. ა. გრომიკოს, ვ. ი. ვოროტნიკოვს, ი. კ. ლიგაჩოვს, ნ. ი. რიჟკოვს, მ. ს. სოლომენცევს, ე. ა. შევარდნაძეს, ვ. მ. ჩებრიკოვს, ვ. ნ. დემიჩევს, ვ. ი. დოლგიხს, ვ. ვ. კუზნეცოვს, ბ. ნ. პონომარიოვს, ნ. ვ. ტალონსს, ბ. ნ. ელცინს, მ. ვ. ზიმიანინს, ი. ვ. კაბანოვოს, ვ. პ. ნიკოლოვს.

რუსეთის სფსრ ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1986 წლის სახელმწიფო გეგმისა და 1985 წლის გეგმის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ მოხსენებები გააკეთა რუსეთის სფსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ბორის პაბლოვმა, რუსეთის სფსრ სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტის თავმჯდომარემ დეპუტატმა ნ. ი. მასლენიკოვმა.

სესიაზე რუსეთის სფსრ 1986 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტისა და რუსეთისა და ყოფილ 1984 წლის ბიუჯეტის შესრულების შესახებ მოხსენება გააკეთა რუსეთის სფსრ ფინანსთა მინისტრმა ალევტინა ტიმოფეევამ.

შემდეგ დეპუტატები შეუდგნენ მოხსენებების განხილვას. 4 დეკემბერს რუსეთის სფსრ უმაღლესი საბჭოს სესია მუშაობას განაგრძობს. (ᲡᲐᲙᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲘᲡ).

ᲛᲔᲒᲝᲑᲠᲝᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲣᲠᲗᲘᲔᲠᲗᲒᲐᲒᲔᲑᲘᲡ ᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐᲨᲘ

2 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲡ გაიმართა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის ა. ა. გრომიკოს შეხვედრა რ. მუგაბესთან და მის თანმხლებ პირებთან.

საუბრისას, რომელმაც მეგობრობისა და ურთიერთგაგების ატმოსფეროში ჩაიარა, საბჭოთა მხარემ ხაზი გაუსვა, რომ სსრ კავშირში პატივისცემით ეკიდებიან ზამბიაშვილ რესპუბლიკის ანტიიმპერიალისტურ და ანტირასისტულ საგარეო-პოლიტიკურ კურსს, მის მისწრაფებას ღირსეული წვლილი შეიტანოს მშვიდობის ხელმტკიცების, ბირთვული ომის თავიდან აცილების საქმეში. სსრ კავშირი აფასებს იმას, რომ ზამბიაშვილ მხარს უჭერს საბჭოთა საშშედობთა ინიციატივებს, ითვალისწინებს იმასაც, რომ ამ მხარდაჭერას იჩენს სახელმწიფო, რომელსაც საერთაშორისო სარბიელზე დიდი ავტორიტეტი აქვს, მიუხედავად იმისა, რომ, როგორც დამოუკიდებელი ქვეყანა, იგი ახალგაზრდაა.

პრეზიდენტ-მინისტრის ყურადღება მიეპყრო სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის მ. ს. გორბაჩოვისა და ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტის რ. რეიგანის ერნეების შეხვედრის შედეგების შესახებ. ამ ერნეებ ერნეებ მოდამ „ფრონტსპირა“ სახელმწიფოთა მხარეზეა, რომელსაც განეკუთვნება ზამბიაშვილ, და საჭიროა მიიჩნევს დაუყოვნებლივ მიენიჭოს დამოუკიდებლობა ნამიბიას გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გადაწყვეტილებათა მიხედ ერთობლიობის საფუძველზე.

ა. ა. გრომიკომ და რ. მუგაბემ გამოთქვეს რწმენა, რომ საბჭოთა კავშირ-ზამბიაშვილ კონტაქტები ყველა დონეზე, მათ შორის პარლამენტების ხაზით, არსებობის პოზიტიურ წვლილს შეიტანს ორი ქვეყნის მეგობრული ურთიერთობის განვითარებაში.

* * *

კრემლში გაიმართა ნ. ი. რიჟკოვისა და რ. მუგაბეს მოლაპარაკება.

ნ. ი. რიჟკოვმა რ. მუგაბეს აცნობა, თუ რა წარმატებებს მიაღწია საბჭოთა ხალხმა სოციალისტური შენებლობის სხვადასხვა სფეროში, როგორ ხორციელდება სსრ კავშირში სოციალიზმის ყოველმხრივი სრულყოფის გეგმები, როგორ მიმდინარეობს სკკპ XXVII ყრილობისათვის მზადება და საყრილობო დოკუმენტების საყოველთაო-სახალხო განხილვა.

თავის მხრივ რ. მუგაბემ ილაპარაკა იმის შესახებ, თუ რა მუშაობა მიმდინარეობს ზამბიაშვილ აფრიკელთა ეროვნული კავშირის — პატრიოტული ფრონტის პარტიის II ყრილობის გადაწყვეტილებათა განხორციელებისათვის, რომლებთაც დაისახა სოციალიზმის მშამრთულებით ზამბიაშვილ საზოგადოების პროგრესული განვითარების ამოცანა

პარტიული ცხოვრება: რაიონულ და საქალაქო კონფერენციებზე

ექსპერიმენტი ციფრებს ასახელებს...

ჩვენი რესპუბლიკის რაიონებს შორის მესტიის პირველი ადგილი უჭირავს ტერატორიის სიდიდით, სამაგიეროდ იგი ერთ-ერთ ბოლო ადგილზეა სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებით. ამ სავარგულებში ძალიან პატარა ნაწილზე თუ შეიძლება ხვნა-თესვა, მთელი დანარჩენი ტერიტორია ძირითადად სათიბად გამოიყენება. ამ და სხვა მრავალი მიზეზის გამო სოფლის მეურნეობის ის დარგები, რომლებსაც აქ მისდევენ, თითზე ჩამოითვლება. მთავარია მესაქონლეობა — მსხვილფეხა პირუტყვის მოგალ-შენახვა, მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოება. ამიტომ, ბუნებრივია, პარტიის რაიონული კომიტეტი, რაიონის თითოეული პირველადი რგოლი დიდი პასუხისმგებლობის წინაშე დგანან, რათა ბუნებრივი პირობებით გამოწვეული სიძნელეები დაძლიონ და თავიანთი ღირსეული წვლილი შეიტანონ ჩვენი ქვეყნის სასურსათო პროგრამის განხორციელებაში.

მიმდინარე ხუთწლედში რაიონმა სახელმწიფოს მიჰყიდა 3.800 ტონა ხორცი, რაც 250 ტონით სჭარბობს სგეგმბოს, სახელმწიფოსთვის რძის მიყიდვის დავალება შესრულდა 4 წელიწადსა და ცხრა თვეში, თანაც — მნიშვნელოვანი გადაჭარბებით. რაც შეეხება რძის წარმოებას ამავე პერიოდისთვის, აქ გეგმის გადამეტებით მიღებულია 291 ტონა. ასევე გადაჭარბებით შესრულდა თითოეული ფურის საშუალო წველადობა და ნამატის გეგმა. იყო პირუტყვის გაწყდომამ.

შედეგები მართლაც უტიგარ არ არის, მაგრამ ეს ისა როდი ნიშნავს, რომ რაიონის პარტიულ ორგანიზაციამ თვითკმაყოფილების განწყობილება იყოს. პარტიის რაიკომი ეძებს მუშაობის უფრო მოქნილ და ქმედითს ფორმებს ეკონომიკისადმი ხელმძღვანელობის გასაუმჯობესებლად. მისი თვალთახედვის არეშია პირველადი პარტიული ორგანიზაციების ბრძოლისუნარიანობის გადიდება, კადრების სწორი შერჩევა, აღზრდა და განაწილება.

როგორც პარტიის რაიკომის საანგარიშო მოხსენებაში, ისე დელეგატთა გამოსვლებში მოყვანილი ფაქტებიდან აშკარად გამოჩნდა ისიც, რომ მესტიელ კომუნისტებს, აქაურ მეცხოველეებს, საკვებმომპოვებლებს ჯერ კიდევ ბევრი საბრძოლოდ ლი ადგათ. ავიღოთ თუნდაც მეცხოველეთა და, მით უმეტეს, მთის რეგიონის მეცხოველეთა ერთ-ერთი ყველზე მტკივნეული პრობლემა — საკვების დამზადება-მომარაგება. მარშან უნდი საკვების დამზადების გეგმის ლაბამურის მეცხოველეობის საბჭოთა მეურნეობამ დააკლო 351, ბეჩოსამ — 377, ნაკრისამ — 348, ხაიშის მეურნეობამ — 160 ტონა. მართალია, ამ ნაკლოვანებებზე იმსჯელა პარტიის რაიკომმა, შესაბამის პირველად პარტიულ ორგანიზაციათა მდივნებსა და კომენსატებსაც მოეკითხათ, მაგრამ არა საკმარო პრინციპულობითა და სიმკაცრით. ეს იქედან ჩანს, რომ მომდევნო 1985 წელსაც კვლავ იგივე განმეორდა. აპრეგრად „თავი გამოიჩინეს“ ცხემარის, ლაბამურის და სხვა მეცხოველეობის საბჭოთა მეურნეობებმა. ერთი სიტყვით, 1984-85 წლებში აქ ჩამოთვლილმა მეურნეობებმა საგეგმოს დააკლეს 1900 ტონა უხეში საკვები, რითაც შეეძლოთ ეწარმოებინათ 500 ტონა რძე და 100 ტონა ხორცი!

• • •

კონფერენციაზე მოსული რაიონის კომუნისტების მხურვალე მსჯელობის საგანი, როგორც ეს მოსალოდნელიც იყო, გახდა მეცხოველეობა და განსაკუთრებით მისი ერთ-ერთი ასპექტი — რაიონში ორიოდე წლის წინათ დანერგილი ბუნებრივ-ხელოვნური ნაყოფიერების ავ-კარგსა და ბედ-იღბალზე ბევრს ბჭობენენ არა მარტო თვით კონფერენციაზე, არამედ მის დაწყებამდეც. თანაც ყველანი და ყველგან. ეს გასაგებიც არის, რადგან მესტიის რაიონის ორ საბჭოთა მეურნეობაში დანერგილმა ამ ექსპერიმენტმა თუ საბოლოოდ გაიმარჯვა და ყველას ნდობა მოიპოვა, მაშინ შეიძლება იგი გავრცელდეს არათუ თვით მესტიის ყველა საბჭოთა მეურნეობაში (რასაც ასე დამკვიდრებით ითხოვენ ამ მეურნეობათა მშრომელები), არამედ რესპუბლიკის სხვა მთიან რაიონებშიც.

ამტომ მესტიის მესტიის რაიონულ კომიტეტს, თითოეულ კომუნისტს, განსაკუთრებით კი ამ ექსპერიმენტულ მეურნეობათა პარტიულ ორგანიზაციებს დიდი მუშაობა, პასუხისმგებლობა და სიფრთხილე მართებთ, რათა სწორად შეფასდეს ექსპერიმენტის დადებითი და უარყოფითი მხარეები, არ დაუშვან აჩქარება.

მაინც რა არის ოჯახური იჯარა, მისი არსი, მიზნები და შედეგი, ამასთან დაკავშირებით რა ამოცანის წინაშე დგანან რაიონის კომუნისტები?

1983 წლის 12 იულისს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ მიიღო დადგენილება მესტიის რაიონის იფარისა და უშგულის მეცხოველეობის საბჭოთა მეურნეობებში ექსპერიმენტის სახით სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოებისა და დამზადების ოჯახური იჯარის წესის დანერგვის შესახებ. პრაქტიკულად ამ ახალ სისტემაზე მეურნეობები იმავე წლის ოქტომბრიდან გადავიდნენ. რით იყო ნაკარნახები ეს ექსპერიმენტი და ისიც მესტიიდან 20 და 43 კილომეტრით დაშორებულ, ზეკეთი, ენგურის სათავეში მდებარე იფარსა და უშგულში? საქმე ის არის, რომ ჩვაკი კლიმატურ-ტერატორიული პირობების გამო ამ ორ სოფელში მსხვილფეხა მეცხოველეობის „გარდა სხვა რომელიმე დარგის განვითარება შეუძლებელია.“ ამიტომ მეცხოველეობის საბჭოთა მეურნეობებში დასაქმებული იყო მოსახლეობის მხოლოდ უმნიშვნელო ნაწილი, დანარჩენთა საქმიანობა კი განისაზღვრებოდა მარტო თვის დამზადებით, ისიც ორი-სამი თვით და სეზონზე მათი საშუალო გამომუშავება 80-120 მანეთს შორის მერყეობდა. დანარჩენი 8-9 თვე მოსახლეობის 80-85 პროცენტი დაუსაქმებელი იყო. მაგრამ მთიელი კაცი და — უსაქმოდ ჯდომა?! ამიტომ დაიწყო მიგრაცია: იფარის სასოფლო საბჭოში შემავალი ოთხი სოფლიდან — იფარი, ადიში, ზეკეთი, ეული — 1973-1983 წლებში ბარის სხვადასხვა რაიონში საცხოვრებლად გადასახლდა 193 კაცი. ამიტომ საჭირო გახდა ისეთი ღონისძიებების განხორციელება, რომელთა დროსაც ყველა შრომისუნარიანი მოსახლე „ტიტარ საქმიანობაში ჩაებმებოდა. დღის წესრიგში დადგა ოჯახური იჯარა. საბოგადოებრივ მეურნეობათა პირუტყვი მიუჩინეს ოჯახებს შრომისუნარიანი წევრების, მათი სუფრიელის გათვალისწინებით. უმგულში მოსახლეობას მიუჩინეს 570, იფარში — 954 სული ყველა სახის მსხვილფეხა პირუტყვი. საქონლის სულადობის ბიზედეთი თითოეულ ოჯახს საკარმიდამო ნაკვეთს გარდა გამოეყო სასოფლო-სამეურნეო სავარგული. მეურნეობის დირექციასა და ოჯახის უფროსს შორის გაფორმდა ხელშეკრულება, რომელშიც ჩაბოლოდა ბხარეთა უფლება-მოვალეობანი და ვალდებულებები.

მეურნეობის დირექცია ვალდებულია პროდუქტების ჩაბარებიდან 10 დღის განმავლობაში მოსახლეს გადაუხადოს მისი ფულადი ღირებულება დადგენილი წესის მიხედვით, მოსახლეობა მოამარაგოს კომბინირებული საკვებით და იმ საშენი მასალებით, რომლებიც პირუტყვის სადგომის შშენებლობას სჭირდება. დირექცია ასევე მოვალეა უფასო საავტომობილო და აგროზოოვეტმომსახურება გაუწიოს მოსახლეობას. თუ ექსპერიმენტში ჩაბმულთა ოჯახმა ვერ შეასრულა ან დაარღვია ხელშეკრულების რომელიმე პუნქტი, დირექციას უფლება აქვს ნაწილობრივ შეუმციროს ან მთლიანად ჩამოართვას მიჩენილი პირუტყვი და სასოფლო-სამეურნეო სავარგულები.

თავის მხრივ, ოჯახი ვალდებულია სათანადოდ მოუროს პირუტყვსა და სავარგულ, სავარგული გამოიყენოს მხოლოდ დანიშნულებისამებრ, მეურნეობას დადგენილ ვადაში და დადგენილი რაოდენობით ჩაბაროს სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტები, არ გამოიყენოს დაქირავებული შრომა.

გვიდია ორი წელიწადი და ოჯახურმა იჯარამ მეერი საჭირბოროტო საკითხი დადებითად გადაწყვიტა. გაიზარდა მოსახლეობის მატერიალური დაინტერესება, პროდუქციის წარმოების სფეროში პრაქტიკულად ჩაება თითქმის მთელი მოსახლეობა, შეწყდა მიგრაცია. ექსპერიმენტამდე მეურნეობის ფულადი შემოსავლის უდიდესი ნაწილი ხმარდებოდა დროით ანაზღაურებაზე მომუშავე მუშა-მოსამსახურეებს და მეცხოველეობის ფერმებში დასაქმებულ მომსახურე პირნარილის ტიპიერ რაოდენობას, საბჭოთა მეურნეობებში საგრანტოდან შემცირდა ერთობ გაბერილი სამმართველო აპარატი. მაგალითად, იფარში 23 ერთეულით (24000 მანეთი წლიური ეკონომია), უშგულში 27 ერთეულით (29000 მანეთი წლიური ეკონომია). გამარტივდა აღრიცხვა და მართვა. კარგი პირი დადგა პროდუქტების დამზადებას. მაგალითად, შარშან უშგულის საბჭოთა მეურნეობამ სახელმწიფოს საგეგმო 86 ტონის ნაცვლად მიჰყიდა 89 ტონა ხორცი და 208 ტონა რძე, ნაცვლად 155 ტონისა. საინტერესოა, რა მდგომარეობა იყო ექსპერიმენტამდე? მაგალითად, იგივე უშგულელებმა 1981 წელს ჩაბარეს 52 ტონა ხორცი, გეგმა კი 64 ტონას ითვალისწინებდა. რძის ჩაბარებაც უნუგეშო იყო: გეგმა 174, ფაქტობრივი — 111 ტონა. დაახლოებით ანალოგიური მდგომარეობა იფარის საბჭოთა მეურნეობაშიც.

მკვეთრად განსხვავდა ოჯახების წლიური შემოსავალი. მაგალითად, 1983 წელს იფარელი კომუნისტის ს. ხვინტანის ოჯახის წლიური შემოსავალი 687 მანეთს შეადგენდა. შარშან კი ეს ციფრი 5.220 მანეთამდე, ესე იგი 7-ჯერ გაიზარდა.

დიახ, შედეგები ურიგო არ არის. მაგრამ სათანადო იჯარის დღესდღეობით მაინც გაიჩნია ისეთი ნაკლოვანი მხარეები, რომლებიც უეჭველად კომეწინააღმდეგეს მეურნეობებს ყველაზე ყურადღებას მოითხოვს ყველა ოჯახი სათანადო პასუხისმგებლობით როდი ეკიდება ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს — დანიშნულ დროსა და დადგენილი ოდენობით არ ამარებს სოფლის მეურნეობის პროდუქტებს, ანდა არ ამზადებს უხეში საკვების იმ მარაგს, რომელიც მისთვის მიჩენილ პირუტყვს უნდა ეყოს ზამთარში.

თავის მხრივ მეურნეობის დირექციაც სცოდავს ხოლმე. აი, ექსპერიმენტის დაწყებიდან თითქმის ორ წელზე მეტი გავიდა და დღემდე ერთი მანეთის საშენი მასალაც არავისთვის მიუყიდია. განა რაიონის კომუნისტები, პარტიული კომიტეტი მოვალენი არ არიან „ერიან გაარკვონ — სად იხარჯება ფინდოთ გათვალისწინებული ეს მასალები?

ასევე შესასწავლი და გადასაჭრელია ერთი მეტად მნიშვნელოვანი პრობლემა, რომელიც თვით პრაქტიკამ წამოაჭრა: რაკი მოსახლეობას შიეძლია პირუტყვი, გამოეყო სასოფლო-სამეურნეო სავარგული, ხომ არ აჯობებდა, რომ სეზონურად რამდენიმე, მაგალითად, 5-7 ოჯახს, ასევე მისცენ მთის პირობებისათვის შესაფერისი რომელიმე მარკის სატრაქორო ავტომანქანა, რაც ყველაფერში ფასდაუდებელ სამსახურს გაუწევდა მეცხოველეებს. აი, თუნდაც მარტო თავის დამზადება აკეოოთ: სეზონის უზარმაზარ სათიბებს ჯერ-ჯერობით ერეკა მთელის მარკვნა და ცელი, მაგრამ მამაპაპური, მცირე ტევადობის ჩოჩიანი ურემმარხილებით ვეღარ ასწრებენ თივის ჩამოზიდვა-დაბინავებას და მისი ძნიშვნელოვანი ნაწილი თოვლქვეშ იღუბება.

გარდა ამისა, მოსახლეობის კულტურულ და საყოფაცხოვრებო სფეროში ბევრი საკითხია მოსაგვარებელი. ჯერ კიდევ არის სოფლები, რომლებიც შეფფრხეობი მარაგდებიან პირველი მოთხოვნილების სასურსათო პროდუქტებით თუ სხვა საოჯახო-სამეურნეო საქონლით და ინვენტარით. ამ თვალსაზრისით სუსტია კონტროლი მიღებული დადგენილებების შესრულებისადმი. რაიონის მოსახლეობის მხოლოდ 20 პროცენტია რადიოფიცირებული, 24 დასახლებული უბანი მოკლებულია კინომომსახურებას. საკლუბო დაწესებულებებს უმეტესობა თავისი ფუნქციებისათვის შეუფერებელ შენობებშია მოთავსებული და თან არც თბება. რაიონული კულტურის სახლი ამორტიზებულია, ამიტომ ღონისძიებები იმართება 200-ადგილიან კინოთეატრში. რაიონის 49 ბიბლიოთეკიდან 21 ნაკრავებ შენობაშია. არის სხვა ნაკლოვანებებიც.

ერთი სიტყვით, როგორც ეზიდავთ, რაიონში ბევრი საჭირბოროტო პრობლემაა, რომლებზეც გამეფდებული მუშაობა სწორედ ადგილობრივ კომუნისტებს მართებთ. ამას იმიტომ ვამბობთ, რომ უმეტეს დელეგატთა გამოსვლებში ეარმბოდა ზოგადი მსჯელობა, თხოვნა და პრეტენზიები ზემდგომი ორგანოებისა თუ რესპუბლიკის სხვადასხვა უწყებისადმი, ხოლო თავიანთი პირველადი რგოლის, თითოეული კომუნისტის უშიალო ნაკლოვანებებსა და ამოცანებს, ინიციატივას, პარტიული პრინციპულობას, დადგენილების შესრულების შემოწმებას და ურთიერთმომოკითხვლობას ნაკლებად ეხებოდნენ.

პარტიის მესტიის რაიონული კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობდა და სიტყვა წარმოთქვა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს პრეზიდიუმის აფრო-სამრეწველო კომპლექსის საკითხთა კომისიის თავმჯდომარის მოადგილემ ნ. რუხაძემ.

ჯ. მეხრიშვილი.

პარტიული კომიტეტების ანგარიშებზე

რესპუბლიკის პარტიულ ორგანიზაციებში დიდი აქტიურობის ვითარებაში გრძელდება საანგარიშო პარტიული კონფერენციები, იმართება ახლად არჩეული პარტიული კომიტეტების პირველი პლენუმები.

ბაიმართა თბილისის საქარხნო რაიონის პარტიული კონფერენცია.

ახლად არჩეული რაიკომის პირველმა პლენუმმა პარტიის თბილისის საქარხნო რაიკომის პირველ მდივნად აირჩია **ბ. შ. შოშტაიშვილი,** მეორე მდივნად არჩეულია **გ. ვ. მახარაძე,** მდივნად — **ი. ა. ბოროდულინა.**

კონფერენციისა და პლენუმის მუშაობაში მონაწილეობდა და სიტყვა წარმოთქვა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეორე მდივანმა **ბ. ვ. ნიკოლაკაძემ.**

• • •

ბაიმართა გორის საქალაქო პარტიული კონფერენცია.

ახლად არჩეული საქალაქო კომიტეტის პირველ პლენუმზე საქართველოს კომპარტიის გორის საქალაქო კომიტეტის პირველ მდივნად აირჩეულია **დ. გ. ჩუბინიშვილი,** მეორე მდივნად — **ა. ა. კორვალიძე,** მდივნად — **ნ. ა. ზაუტაშვილი.**

კონფერენციისა და პლენუმის მუშაობაში მონაწილეობდა და სიტყვა წარმოთქვა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა **გ. ა. ანდრონიკაშვილმა.**

• • •

ბაიმართა თბილისის საბურთალოს რაიონის პარტიული კონფერენცია.

პარტიის თბილისის საბურთალოს რაიკომის პირველ მდივნად ახლად არჩეული რაიკომის პირველმა პლენუმმა აირჩია **ი. ი. ხუციშვილი,** მეორე მდივნად — **დ. დ. ბოჭაგუა,** მდივნად — **ვ. ვ. კავაძე.**

კონფერენციისა და პლენუმის მუშაობაში მონაწილეობდა და სიტყვა წარმოთქვა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა **ნ. ა. ჭითანავამ.**

• • •

ბაიმართა სოხუმის საქალაქო პარტიული კონფერენცია.

ახლად არჩეული საქალაქო კომიტეტის პირველ პლენუმზე საქართველოს კომპარტიის ცხინვალის საქალაქო კომიტეტის პირველ მდივნად აირჩეულია **გ. ვ. კოჩიევი,** მეორე მდივნად — **ბ. ი. მაციაშვილი,** მდივნად — **ვ. ვ. ტოლკაჩოვა.**

კონფერენციისა და პლენუმის მუშაობაში მონაწილეობდა და სიტყვა წარმოთქვა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეორე მდივანმა **ფ. ს. სანაკოევმა.**

• • •

ბაიმართა თბილისის ოქტომბრის რაიონის პარტიული კონფერენცია.

პარტიის თბილისის ოქტომბრის რაიკომის პირველ მდივნად ახლად არჩეული რაიკომის პირველი პლენუმმა აირჩია **ა. ი. აზროვი,** მეორე მდივნად — **ვ. მ. ოანკოფაკია,** მდივნად — **გ. მ. სეკანია.**

• • •

ბაიმართა აბაშის რაიონული პარტიული კონფერენცია.

ახლად არჩეული რაიკომის პირველმა პლენუმმა საქართველოს კომპარტიის აბაშის რაიკომის პირველ მდივნად აირჩია **გ. ი. გუნავა,** მეორე მდივნად აირჩეულია **რ. ი. კიზირია,** მდივნად — **დ. ვ. ელიავე.**

• • •

ბაიმართა ადიგენის რაიონული პარტიული კონფერენცია.

ახლად არჩეული რაიკომის პირველ პლენუმზე საქართველოს კომპარტიის ადიგენის რაიკომის პირველ მდივნად აირჩეულია **ჯ. მ. ნაკაშიძე,** მეორე მდივნად — **ვ. ს. თათოშვილი,** მდივნად — **ნ. დ. მეტრეველი.** (საქინფორმი).

ხორცშესხმული გეგმები

ბაივლის ცოტა ხანი და დამთავრდება მეთერთმეტე ხუთწლედი. სამრეწველო და სასოფლო-სამეურნეო საწარმოებიდან სულ უფრო ხშირად მოდის ხუთწლედის დავალებათა შესრულების პატაკები. სკკპ XXVI ყრილობის მიერ დასახული რესპუბლიკის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგრამა დაძაბულია. მით უფრო მეტი საფუფძველი გვაქვს ვიამაყოთ, რომ ეს მნიშვნელოვანი დავალებანი უკვე შესრულებულია ან საცაა შესრულდება.

რესპუბლიკის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტისა და ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს მონაცემებით, წინასწარი გაანგარიშებებით, სამრეწველო პროდუქციის წარმოება, როგორც გთვალისწინებული იყო, წლის დამლევისათვის 30 პროცენტით გაიზრდება და მიმდინარე წელს 11,5 მილიარდ მანეთს მიაღწევს. მანქანათმშენებლობის პროდუქციის ზრდის ტემპი ერთიორად აღემატება ანეთსავე მაჩვენებელს მთლიანად რესპუბლიკის ინდუსტრიაში.

განვითარების გზაზე ახალი ნაბიჯი გადადგეს მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის განმსაზღვრელმა დარგებმა, როგორიც არის ელექტროტექნიკური, ელექტრონული და რადიოტექნიკური მრეწველობა, ხელსაწყოთმშენებლობა. წარმოების განახლებასა და რეკონსტრუქციას მოხმარდა მილიარდ-ნახევარი მანეთი. მოდერნიზებულია 8,5 ათასი ერთეული ტექნოლოგიური მოწყობილობა, დაინერგა 450-ზე მეტი მექანიზებული ხაზი. რესპუბლიკის მანქანათმშენებლობის საწარმოებში დაიდგა 220 რობოტი და ავტომატური მანიპულატორი, 600-ზე მეტი რიცხვული პროგრამული მართვის ჩარხი.

განსაკუთრებულ იზრდება რესპუბლიკის აგროსამრეწველო კომპლექსის როლი. სრულდება მეტი წლილი სოფლის მეურნეობის პროდუქტების დამზადების საგეგმო დავალებანი. კიდევ უფრო გაიზარდა სოფლის მშრომელთა ზეგეგმოვნი ყუნანი: ისინი ხუთწლედში სახელმწიფოს ჩაბარებენ დაახლოებით 840 ათასი ტონით მეტ ხარისხოვან ჩაის ფოთოლს, ვიდრე დავალებით არის გათვალისწინებული, დიდძალ ეკონომიას ამ სოფლის მეურნეობის სხვა პროდუქტებს.

რესპუბლიკის ოჯახები ერგებიან ახალი მძლავრი საწარმოები და სატრანსპორტო არტერიები, ენერგეტიკული კომპლექსები და საცხოვრებელი მოკრძალებული ნაგებობანი. ამ ექსპერიმენტების ავ-კარგსა და ბედ-იღბალზე ბევრს ბჭობენენ არა მარტო თვით კონფერენციაზე, არამედ მის დაწყებამდეც. თანაც ყველანი და ყველგან. ეს გასაგებიც არის, რადგან მესტიის რაიონის ორ საბჭოთა მეურნეობაში დანერგილმა ამ ექსპერიმენტმა თუ საბოლოოდ გაიმარჯვა და ყველას ნდობა მოიპოვა, მაშინ შეიძლება იგი გავრცელდეს არათუ თვით მესტიის ყველა საბჭოთა მეურნეობაში (რასაც ასე დამკვიდრებით ითხოვენ ამ მეურნეობათა მშრომელები), არამედ რესპუბლიკის სხვა მთიან რაიონებშიც.

ამტომ მესტიის მესტიის რაიონულ კომიტეტს, თითოეულ კომუნისტს, განსაკუთრებით კი ამ ექსპერიმენტულ მეურნეობათა პარტიულ ორგანიზაციებს დიდი მუშაობა, პასუხისმგებლობა და სიფრთხილე მართებთ, რათა სწორად შეფასდეს ექსპერიმენტის დადებითი და უარყოფითი მხარეები, არ დაუშვან აჩქარება.

მაინც რა არის ოჯახური იჯარა, მისი არსი, მიზნები და შედეგი, ამასთან დაკავშირებით რა ამოცანის წინაშე დგანან რაიონის კომუნისტები?

1983 წლის 12 იულისს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ მიიღო დადგენილება მესტიის რაიონის იფარისა და უშგულის მეცხოველეობის საბჭოთა მეურნეობებში ექსპერიმენტის სახით სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოებისა და დამზადების ოჯახური იჯარის წესის დანერგვის შესახებ. პრაქტიკულად ამ ახალ სისტემაზე მეურნეობები იმავე წლის ოქტომბრიდან გადავიდნენ. რით იყო ნაკარნახები ეს ექსპერიმენტი და ისიც მესტიიდან 20 და 43 კილომეტრით დაშორებულ, ზეკეთი, ენგურის სათავეში მდებარე იფარსა და უშგულში? საქმე ის არის, რომ ჩვაკი კლიმატურ-ტერატორიული პირობების გამო ამ ორ სოფელში მსხვილფეხა მეცხოველეობის „გარდა სხვა რომელიმე დარგის განვითარება შეუძლებელია.“ ამიტომ მეცხოველეობის საბჭოთა მეურნეობებში დასაქმებული იყო მოსახლეობის მხოლოდ უმნიშვნელო ნაწილი, დანარჩენთა საქმიანობა კი განისაზღვრებოდა მარტო თვის დამზადებით, ისიც ორი-სამი თვით და სეზონზე მათი საშუალო გამომუშავება 80-120 მანეთს შორის მერყეობდა. დანარჩენი 8-9 თვე მოსახლეობის 80-85 პროცენტი დაუსაქმებელი იყო. მაგრამ მთიელი კაცი და — უსაქმოდ ჯდომა?! ამიტომ დაიწყო მიგრაცია: იფარის სასოფლო საბჭოში შემავალი ოთხი სოფლიდან — იფარი, ადიში, ზეკეთი, ეული — 1973-1983 წლებში ბარის სხვადასხვა რაიონში საცხოვრებლად გადასახლდა 193 კაცი. ამიტომ საჭირო გახდა ისეთი ღონისძიებების განხორციელება, რომელთა დროსაც ყველა შრომისუნარიანი მოსახლე „ტიტარ საქმიანობაში ჩაებმებოდა. დღის წესრიგში დადგა ოჯახური იჯარა. საბოგადოებრივ მეურნეობათა პირუტყვი მიუჩინეს ოჯახებს შრომისუნარიანი წევრების, მათი სუფრიელის გათვალისწინებით. უმგულში მოსახლეობას მიუჩინეს 570, იფარში — 954 სული ყველა სახის მსხვილფეხა პირუტყვი. საქონლის სულადობის ბიზედეთი თითოეულ ოჯახს საკარმიდამო ნაკვეთს გარდა გამოეყო სასოფლო-სამეურნეო სავარგული. მეურნეობის დირექციასა და ოჯახის უფროსს შორის გაფორმდა ხელშეკრულება, რომელშიც ჩაბოლოდა ბხარეთა უფლება-მოვალეობანი და ვალდებულებები.

მეურნეობის დირექცია ვალდებულია პროდუქტების ჩაბარებიდან 10 დღის განმავლობაში მოსახლეს გადაუხადოს მისი ფულადი ღირებულება დადგენილი წესის მიხედვით, მოსახლეობა მოამარაგოს კომბინირებული საკვებით და იმ საშენი მასალებით, რომლებიც ბოლო დრმდე არსებობდა. მწყობრში ჩადგა ხობის, ზუგდიდის, წალენჯიხისა და სხვა რაიონების ახალი დიდი ჩაის ფაბრიკები. მარტო ხუთწლედის დამლევიდან გადამამუშავებელი საწარმოების საერთო სიმძლავრემ შეადგინა 184 ათასი ტონა და უკვე მთელ ოჯახ მეჩაიეობის, რაიონებში წარსულს ჩაბარდა „პიკ დღეების“ პრობლემა, როცა ფაბრიკების „ჩიკა-რთან ჩაის ფოთლის მიღების მოლოდინში დგებოდა ავტომანქანების რიგი, ფოთოლი ჭანჭობდა, კარგავდა თავის საუკეთესო თვისებებს.

თავისი როლი შეასრულეს ჩაის მიკროფაბრიკებმაც. ქლაქტიკების ახლოს რაიონიული აგროსამრეწველო გაერთიანებების სახსრებით აშენებული მიკროფაბრიკები ადგილებზე იღებდნენ ახალ ფოთოლს, რაც დადებით გავლენას ახდენდა პროდუქტის ხარისხზე.

ახლანდელ ხუთწლედს ისიც ახასიათებს, რომ მეჩაიეობაში პირველად გალის და ლანჩხუთის რაიონებში დაინერგა ჩაის ფოთლის კრეფის მართვის ავტომატიზებული სისტემები. ეს გამოცდილება კიდევ უფრო გაძლიერდება ახალ ხუთწლედშიც. ჩაის ხარისხისათვის ბრძოლა ხომ გრძელდება.

ბუნებისათვის ზრუნვა საკუთარი თავისათვის

ზრუნვაა

გაბრიდან ბიჭვინთისაკენ მიმავალ გზაზე გაკრა მთა. ადამიანებმა სოფელ იფნართან სახე უცვალეს ლანდშაფტს, მაგრამ ამას ზიანი არ მიუყენებია ბუნებისათვის. ინერტული მასალები, რომლებიც ანაკე შედგებოდა მთა, „მოეფინა“ შავი ზღვის ნაპირს, შექმნა პლაჟების ფართო ზოლი. ადგილობრივ მეციტუსეობის მეურნეობას დაუბრუნდა ათობით ჰექტარი მიწა, რომელიც ზღვამ წაართვა.

ზღვის მრისხანეს ზნე მოკავშირედ გიიბადეს სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება „საქზღვანაირდაცვის“ მუშაკებმა. ოთხი წლის წინათ შეიქმნა ჩვენს ქვეყანაში პირველი ეს ორგანიზაცია, რომელიც ერთ ხელში მოაქცია მნიშვნელოვანი ბუნებისმეცოდნეობის ამოცანის გადაწყვეტის საპოლეკტო, სამეცნიერო და საწარმოო მხარეები. თანაც აქ მეცნიერება მთავარ როლს ასრულებს: იგი განსაზღვრავს პრაქტიკას ზღვის ნაპირების დაცვის დარგში და კონტროლს უწევს მუშაობას, ამ სთან ერთმანეთს უხამებს ტერატორიულ და დარგობრივ ინტერესებს.

ქართველმა მეცნიერებმა დადგინეს, რომ ჩვენი შავი ზღვის პირობებში პლაჟები იქმნება არა ზღვის ფსკერიდან ქმოტანილი ნაყარით, როგორც წინათ ეგონათ, არამედ ჩამდინარე მდინარეების კალაპტიებიდან. ნაკადს ისინი ნაპირზე გამოაქვს, ტალღები კი თანაბრად განაწილებენ კენჭს პლაჟების გასწვრივ. და მხოლოდ მაშინ თუ არ არის „საშენი მასალა“, ზღვის სტიქია დამანგრეველი ხდება.

სწრაფი ინდუსტრიული მშენებლობის წლებში სანაპირო ხრეშს უკონტროლო გატანამ დაარღვია ბუნების ბალანსი. სწორედ მისი აღდგენა იკისრეს სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანების სპეციალისტებმა. მათ განსაზღვრეს, თუ სად და რა რაოდენობით უნდა „აკვბონ“ ნაპირი პლაჟის შემქმნელი მასალით. დანარჩენი ზღვამ იკისრა. ახლა ზამთრის შტორმებს შესაფერი სამუშაო გაუჩნდა.

ასე აღდგა 32 კილომეტრი პლაჟი აფხაზეთსა და აჭარაში. აქ შემოზიდეს ხუთი მილიონი კუბური მეტრი კენჭი და ხრეში. ეს მხოლოდ დასაწყისია. ამ დღეებში ამოქმედდება რვა კილომეტრი სიგრძის სატრანსპორტო მილსადენი, რომელიც ქვიშას გადატუმბავს ფოთთან: ოთხი ათწლეულის განმავლობაში ქალაქს მოაკლდა სამასი ჰექტარი საცხოვრებლად მოწყობილი ტერიტორია. გამოყენებული იქნება მძლავრი მიწასაწოი მანქანები. შემუშავებულია მთელი შავი ზღვის სანაპიროს სრული აღდგენისა და დაცვის გრძელვადიანი პროგრამა. იკისრა რა 300 კილომეტრზე მეტი სანაპირო ზოლის მეურვეობა, გაერთიანება იმედს ამყარებს ბუნებრივი პროცესების მეცნიერულ გამოყენებაზე.

იფნარის კარიერი ჰაიჰარად როდი მუშაობდა. აქ დაარეკავენ სპარეკო ზონა, დასვენების ადგილები, სპორტული ნაგებობანი. სხვთა შორის, მშენებლობის სახსრებიც გაერთიანებამ დააგროვა — თითოეული კუბური მეტრი ინერტული მასალის სარეალიზაციო ღირებულების უმნიშვნელო დანამატებიდან.

მთებსა და ღრუბლებში

ჯერ კიდევ ამ საუკუნის დამდეგს სპეციალისტებმა გამოთქვეს ეჭვი, რომ კავკასიონის ქედით ტეირთის ტრანსპორტირება ერთთასად იაფი დაჯდება, ვიდრე მთის მასივის გარშემოვლით. გადიოდა დრო, იზრდებოდა ტვირთბიდვის მასშტაბი, შესაბამისად მატულობდა შესაძლო ეკონომის აბსოლუტური მაჩვენებელიც.

ბნიშვნელოვანი პრობლემის გადაჭრაში დაგვეხმარება ტრანსკავკასიის ავტომაგისტრალი, რომლის მშენებლობაც მალე დამთავრდება. ეს მაგისტრალი, რომელიც სკკპ XXVI ყრილობის გადაწყვეტილებით შენდება, არა მარტო შეამცირებს 500 კილომეტრით გზას ამიერკავკასიიდან რუსეთის სფეროებისკენ, ასევე ეხმრეთ რაიონებისაკენ, არამედ უზრუნველყოფს მანქანების მოძრაობას მთელი წლის განმავლობაში.

— დამთავრდა მაგისტრალის მთავარი ობიექტის —როკის ავტოსაზღვო გვირაბის დამტკნრება, —თქვა პარტიის სამხრეთ ოსეთის საოლქო კომიტეტის მშენებლობის განყოფილების გაგმეგმ ანატოლი ჩეხოვმა. — დღეს საერთო ანგარიშით მშენებლებმა აითვისეს თითქმის 49 მილიონი მანეთი კაპიტალდაბანდება. უკვე გაისად თითქმის ასი კილომეტრის სიგრძის გზას გაკავება ტრანსპორტის ნაკადი.

—„თბილისგვირაბმშენის“ № 13 გვირაბგამყვანთა რაზმის მშრომელებმა მიმდინარე წლის ივნისში შეასრულეს მეთერთმეტე ხუთწლედის დავალება, — თქვა რაზმის უფროსმა გიგი ყიფიანმა, — 7 ნოემბრისათვის კი წლის გეგმა, რითაც დაამშვენეს ყველა ძირითადი სამუშაო. ძნელია გაოსებენები, თუ რამდენჯერ მოუწიათ გვირაბგამყვანებსა და მებეტონეებს ქვათა ცვენას თ ან, ზვავთან, წყალდიდობას თ ან ბრძოლა. ბევრგან გეხვდებოდა ფხვიერი გრუნტი, თითქმის ყოველი მეტრის გამაგრება გვიწევდა.

გზა და გვირაბი აღიჭურვება მოძრაობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის თანამედროვე სისტემებით. ისინი შეიცავენ დაგზიანების, ტენიანობის, ოთხი კილომეტრის სიგრძის გვირაბის ყველა რგოლის სიმტკიცის დონის ტელემეტრიულ კონტროლს. ახალი ტრასა მძლავრ ბიძგს მისცემს სამხრეთ ოსეთის მთის რაიონების სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებას, ხელს შეიწყობს უნიკალურ ბუნებრივ-კლიმატურ პირობებში ახალი ჯანმრთელობის კერების, სპორტულ-ტურისტული კერების მშენებლობას.

კოლხეთი ადამიანს ემსახურება

განვაახლოთ პროდუქცია, გავაუმჯობესოთ მისი ხარისხი

გაიმართა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მეცნიერებისა და ტექნიკის კომისიის სხდომა, რომელშიც განიხილა რესპუბლიკის მანქანათმშენებელი და ელექტროტექნიკური მრეწველობის მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარების ღონისძიებები. დეპუტატებმა ამ ღონისძიებათა თაობაზე იმსჯელეს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის ოქტომბრის პლენუმის გადწყვეტილებების, ქვეყნის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ძირითად მიმართულებათა პროექტის შესაბამისად და კმაყოფილებით აღნიშნეს, რომ მომავალი თხუთმეტი წლის მანძილზე რესპუბლიკაში „გთვალისწინებელია მანქანათმშენებლობის ზრდის ტემპი, რომელიც მნიშვნელოვნად ჩამორჩება საშუალო საკავშირო მაჩვენებელს. ყოველივის როდი იძლევა სასურველ ეფექტს ახალი ტექნიკის გეგმების შესრულება. ხშირად ფორმალურად შედგენილი გეგმები ვერ უზრუნველყოფს წარმოების ტექნიკური დონის ამაღლებას და პროდუქციის ხარისხის გაუმჯობესებას.

როგორც ანალიზმა აჩვენა, რესპუბლიკის მანქანათმშენებელ და ელექტროტექნიკურ მრეწველობაში მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის მიღწევათა დანერგვის შეუფერებელი ძირითადი მიზეზი ის არის, რომ საწარმოები არ არიან დაინტერესებულნი წარმოების განახლებით. სწორედ ამიტომ, კომისიამ მიღებული დადგენილებით საქართველოს სსრ მეცნიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტს ურჩია მაქსიმალური ეფექტიანობით გამოიყენოს ახალი მანქანა-ხელსაწყოებისა და ტექნიკის ათვისებისათვის შრომითი კოლექტივების წახალისების სისტემა. შესაბამისი რეკომენდაციები მიეცათ რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიას, საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტს, სხვა უწყებებს. რესპუბლიკის ტექნიკურ-ეკონომიკურ განლოგებულ მანქანათმშენებელ და ელექტროტექნიკურ მრეწველობასა და [illegible] მრეწველობის [illegible] თანაბებულ [illegible] დადება მიეცათ შიმშერთან და განახორციელონ კონკრეტული ღონისძიებანი პროდუქციის განახლებისა და მისი ხარისხის გაუმჯობესებისათვის, რათა შეუფერებლად დაკმაყოფილდეს ამ პროდუქციაზე არსებული მოთხოვნა და დროულად შესრულდეს სახელშეკრულებო ვალდებულებანი.

კომისიის სხდომის შედეგები შეაჯამა კომისიის თავმჯდომარემ ე. ა. სეხნაშვილმა. (სამინფორმი).

უცხოეთში

ფაქტები მოვლენები

3 დეკემბერი ● საკდესი იუწყება

დავსახოთ განიარაღების გზა

მთელი პროგრესული კაცობრიობა მიესალმება საბჭთა კავშირ-ამერიკის ურთიერთობის დასახულ გაუმჯობესებას, რაც შედეგად მოჰყვა მ. ს. გორბაჩოვისა და რ. რეიგანის შეხვედრას, ნათქვამია **აზია-აფრიკის ხალხთა სოლიდარობის ორგანიზაციის** მუშმივი სამდივნოს განცხადებაში. დედამიწაზე ყველა ადამიანის სანუკვარი ოცნებაა მშვიდობიანად იცხოვრონ. ეს შესაძლებელია მხოლოდ გამალებული შეიარაღების შეწყვეტის, ბირთვული არსენალების შემცირებისა და მოსპობის, კოსმოსის მილიტარიზაციის თავიდან აცილების პირობებში. სსრ კავშირისა და სოციალიზმის ქვეყნების მრავალრიცხოვანმა სამშვიდობო ინიციატივებმა, მზარდმა ომის საწინააღმდეგო მოძრაობამ მშვიდობისათვის ბრძოლის წარმატებას საჭირო წანამძღვრები შეუქმნა.

აზიისა და აფრიკის ხალხთა სოლიდარობის ორგანიზაცია ყველა კეთილ ნების ადამიანს მოუწოდებს აქტიურად ჩაებან ბირთვული კატასტროფის თავიდან აცილებისათვის ბრძოლაში, ყოველი ღონე იხმაროს, რათა ევნეული დასახული პოზიტიური ძვრები განვითარდეს და განმტკიცდეს.

მოსკოვი მუდამ და ყველაფერში ერთგულობდა თავის პატიოსან და პრინციპულ პოლიტიკას, დაუზარელად ასრულებდა ნაკისრ ვალდებულებებს, განაცხადა ცნობილმა მონოლომა მწერალმა, მოსოლოვთის სახალხო რესპუბლიკის სახელმწიფო პრემიის ლაურეატმა **ე. პურევმა.** ეჭვი არ არის, რომ საბჭოთა კავშირი ყოველ ღონეს იხმარს ევნეული მორიგებითა განხორციელებისათვის. მსოფლიოს ხალხები ოგივე ელიან ეკონომენტისაგან, რომელმაც უნდა გამოიჩინოს პასუხისმგებლობა და მზადყოფნა იმოქმედოს ევნეული შეხვედრის შედეგად მიღებული ერთობლივი განსახდების სულისკვეთებით.

საბჭოთა კავშირ-ამერიკის შეხვედრის შედეგები მოწმობს, რომ სსრ კავშირი აქტიურად მონაწილეობს თანამედროვეობის საქმიანობაში პრობლემის გადაჭრისათვის.

ევნეული უმაღლესი დონის დიალოგის შედეგები, საბჭოთა ხელმძღვანელის მიერ სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების ურთიერთობა. შექმნა საფუძველი, რომელსაც შეუძლია ხელი შეუწყოს კონკრეტულ შეთანხმებებთა შემუშავებას, წერს „ლოს-ანჯელს ტაიმსის“ ფურცლებზე სოციალ-დემოკრატიული პარტიის ლიდერი, დიდი ბრიტანეთის ყოფილი საგარეო საქმეთა მინისტრი **დ. ოუენი.**

ევნეული სათავეში ამერიკის შეერთებული შტატების ახლადდელი ადმინისტრაციის ყოფნის ხუთი წლის მანძილზე დასავლეთევროპელებს უკვე გადაეწურათ ამერიკის შეერთებული შტატებისა და სსრ კავშირის სერიოზული დიალოგის განახლების იმედი. ახლა უდიდეს ქმაყოფილებას გამოვთქვამთ ევნეული ხელმეორე კონსტრუქციული ატმოსფეროს გამო.

სოციალისტური ინტერნაციონალის თავმჯდომარის მოადგილე, ავსტრიის ყოფილი კანცლერი **ბრუნო კრაისკი** მიესალმა საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ერთობლივი გაჩენდადების დებულებას იმის შესახებ, რომ მხარეები, რომლებსაც შეგნებული აქვთ სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების განსაკუთრებული პასუხისმგებლობა მშვიდობის შენარჩუნების საქმეში, აცხადებენ: „ბირთვული ომი არასდროს არ უნდა დაიწყოს, მასში გამარჯვებული არავინ იქნება“.

როგორც ბ. კრაისკი აღნიშნა, ამგვარი პოზიცია ხალხებს უკეთესი მომავლის იმედს უნერგავს.

გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ბუნდესტაგში გერმანიის სოციალ-დემოკრატიული პარტიის ფრაქციის თავმჯდომარის მოადგილემ **ჰ. ემკემ** განაცხადა: „ევნეული შეხვედრამ მნიშვნელოვანი იმპულსი მიანიჭა სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების შემდგომი ურთიერთობის განვითარებას. შექმნილია შესაძლებლობანი, რომ დაისახოს გზა დაძაბულობის შენელების პოლიტიკის ახალი ფაზისაკენ“.

მშვიდობის მსოფლიო საბჭოს ვიცე-პრეზიდენტმა, პორტუგალიის ყოფილმა პრეზიდენტმა **უ. და კოშტა გომეშმა** მხარი დაუჭირა კონსტრუქციული დიალოგის განგრძობასა და განვითარებას, რომელსაც დასაბამი მისცა ევნეული შეხვედრამ. ევნეული მორიგებანი, თქვა მან, მნიშვნელოვანი ეტაპია გამარჯვული შეიარაღების აღადგენის გზაზე, იმისათვის, რომ გაბაჯარულ დაძაბულობის შენელების პროცესი ლ ნ საერთაშორისო თანამშრომლობა სავაჭრო-ეკონომიკურ, სამეცნიერო-ტექნიკურ და ეკოლოგიურ დარგებში. ასეთი შედეგები მნიშვნელოვანწილად შესაძლებელი გახდა სსრ კავშირის კონსტრუქციული საგარეო პოლიტიკური ინიციატივების, აგრეთვე მთელი მსოფლიოს მშვიდობის მოამხრეთა მოძრაობის გაძლიერების მეოხებით.

ევნეული ევროპიის პოზიტიური ნაკვეთ დამოკიდებულება მხოლოდ მიესალმებელია, აღნიშნა ბანგალორში საგარეო საქმეთა მინისტრმა **ჰ. რ. ჩიოუდჰურიმ.** მან გამოთქვა იმედი, რომ საერთაშორისო დაძაბულობის შენელებას გრძელვადიანი პერსპექტივით მოჰყვება მშვიდობის ზონად იდეოლ ოგიანის ოკეანის გადაქცევის იდეის პრაქტიკული რეალიზაცია.

განიხილავენ წესდების რეფორმებს

გაიხსნა ამერიკის სახელმწიფოთა ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის სესია

ბოგოტა. **კოლუმბიის ქალაქ კარტახენაში მუშაობას შეუდგა ამერიკის სახელმწიფოთა ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის საგანგებო სესია.**

როგორც კარტახენაში ჩასულმა კოლუმბიის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ავგუსტო რამირეს ოკამპომ განაცხადა, ცენტრალური საკითხები, რომლებიც საგანგებო სესიის განსახილველად გაიქცა, იქნება ამერიკის სახელმწიფოთა ორგანიზაციის წესდების რეფორმები და ცენტრალური ამერიკაში შექმნილი მდგომარეობა. მან ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ორგანიზაციის წესდების რეფორმის ერთ-ერთი მიზანია მასში იმ დებულებათა შეტანა, რომელთა შესაბამისადაც ორგანიზაციის წევრები შეიძლება იყვნენ სხვადასხვა იდეოლოგიური ორიენტაციის ქვეყნები. ამასთან დაკავშირებით მინისტრმა განაცხადა, რომ კოლუმბია საჭიროდ ცნობს აღდგეს კუბა ამერიკის სახელმწიფოთა ორგანიზაციაში. როგორც სრულუფლებიანი წევრი.

შეეხო რა ცენტრალურ ამერიკაში შექმნილ მდგომარეობას ა. რამირეს ოკამპომ თქვა, რომ კონდადორული ჯგუფის წარმომადგენლები კარტახენაში შეხვდებიან ერთმანეთს ცენტრალური ამერიკის მდგომარეობის განსახილველად.

ნიკარაგუის დელეგაციის მეთაურმა ნიკარაგუის საგარეო საქმეთა სამინისტროს გენერალურმა მდივანმა ალეხანდრო ბენდანამ კარტახენაში განაცხადა, რომ ამ სესიაზე ნიკარაგუა მტკიცედ დაუჭერს მხარს სახელმწიფოთა შორის კონფლიქტების შშვიდობიანი მოწესრიგებისა და ჩაურევლობის პრინციპს. მან აღნიშნა, რომ ამერიკის შეერთებული შტატები განაგრძობს დანაშაულებრივ ომს ნიკარაგუის წინააღმდეგ, რითაც უხეშად თელავს ფეხქვეშ სხა ქვეყნების საშინაო საქმეებში ჩაურევლობის პრინციპს, რ ეელიც ამერიკის სახელმწიფოთა ორგანიზაციის წესდებაში არის დამკვიდრებული. სულ რამდენიმე დღის წინ, თქვა ა. ბენდანამ, ამერიკის ადმინისტრაციამ გამოაცხადა ჰონდურასის ტერიტორიაზე მორიგი მანევრების მოწყობა და სომოსისტთა ბანდებისათვის სამხედრო ტექნიკის ახალი მიწოდება.

თუ ამერიკის ადმინისტრაცია არ დაიცავს ჩაურევლობის პრინციპს, განაცხადა ნიკარაგუის წარმომადგენელმა, მაშინ შეერთებული შტატები ალარ უნდა დარჩეს ამერიკის სახელმწიფოთა ორგანიზაციის წევრად.

ზეიმი ლაოსში

ვიენტიანი. **ვიენტიანში გაიმართა სამხედრო პარადი, მიტინგი და შრომელთა დემონსტრაცია, რომლებიც ლაოსის სახალხო-დემოკრატიულ რესპუბლიკას გამოცხადების 10 წლისთავს მიეძღვნა.**

ტრიბუნაზე იყვნენ ლაოსის სახალხო-რევოლუციური პარტიისა და ლაოსის სახელმწიფოს ხელმძღვანელები, რევოლუციის ვეტერანები, თვალსაჩინო სახელგადო მოღვაწენი. ზეიმში მონაწილეობდნენ ვიეტნამის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი ლ ზუანი, კამპუჩიის სახალხო-რევოლუციური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი, კამპუჩიის სახალხო რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარე ხენგ სამრინი, საბჭოთა კავშირის პარტიულ-სახელმწიფო დელეგაცია სკკპ ცენტრალური კომიტეტის წევრის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილის ი. პ. რიაბოვის მეთაურობით.

მიტინგზე გამოსულთან ლაოსის სახალხო-რევოლუციური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა, ლაოსის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ პ. ფომვიხანმა თქვა, რომ 10 წლის წინათ ლაოსელი ხალხი თავისი ბედის ბატონ-პატრონი გახდა. სახალხო-რევოლუციური პარტიის ხელმძღვანელობით იგი მტკიცედ აღგას სოციალიზმის საფუძვლების შენებლობის გზას, საკადრის პასუხს სცემს რევოლუციის მტრებს.

ლაოსელ მშრომელთა ენთუზიაზმისა და მოძმე სოციალისტური ქვეყნების დახმარების მეოხებით რესპუბლიკამ შესანიშნავ წარმატებებს მიაღწია სახალხო მეურნეობის განვითარებაში, აღნიშნა ორატორმა. ერთიორად და მეტად გაიზარდა წარმოების მოცულობა, განმტკიცდა ეკონომიკის სახელმწიფო სექტორი. სოფლის მეურნეობის კოოპერირების შედეგად ქვეყანა ბრინჯის სტაბილურ მოსავალს იღებს. ლაოსში მთლანობაზე არის ოკეანდინებული უზრუნველობა, მოსწავლეთა რიცხვი ერთიორად გაიზარდა, სტუდენტებისა — 7,5-ჯერ. სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების წარმატებებმა სახე უცვალა თვით ადამიანთა ცხოვრების წესს. მტკიცდება პარტიის ხელმძღვანელი როლი, რომელიც შემოქმედებითად იყენებს მარქსისტულ-ლენინურ თეორიას სოციალიზმზე გადასვლის დაწყებით ეტაპზე.

ნიადაგ ერმავდება ლაოსის სახალხო დემოკრატიული რესპუბლიკის ყოველმხრივი თანამშრომლობა სოციალიზმის ქვეყნებთან, უწინარეს ყოვლისა, საბჭოთა კავშირთან. სსრ კავშირთან ურთიერთობის განვითარება მიგვაჩნია ჩვენს პრინციპულ პოლიტიკად, ჩვენი რეკომენდაციის ერთგულ ბრალნტიად და კანონზომიერებად, განაცხადა ლაოსის ხელმძღვანელმა. ლაოსის სახალხო დემოკრატიული რესპუბლიკა მთლიანად უჭერს მხარს საბჭოთა კავშირის ინიციატივებს, რომელთა მიზანია გამაჯანსაღოს შეიარაღების ალაგმვა, ბირთვული საფრთხის თავიდან აცილება, ქვეყნად მშვიდობის შენარჩუნება. სსრ კავშირის დიდი პასუხისმგებლობა მშვიდობისა და უშიშროების უზრუნველყოფის საქმეში კვლავ ცხადყო საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ევნეულის უმაღლესი დონის შეხვედრამ.

დასასრულ ჰ. ფომვიხანმა ლაოსელ ხალხს მოუწოდა ფხიზლად იდგეს რევოლუციურ მონაპოვართა სადარაჯოზე, აქტიურად გადაწყვეტილ პარტიისა და სახელმწიფოს მიერ დასახული ამოცანები, განავითაროს ყოველმხრივი თანამშრომლობა საბჭოთა კავშირთან, ვიეტნამთან, კამპუჩიასთან, სხვა მოძმე ქვეყნებთან, შეხვდეს ახალი მიღწევებით ლაოსის სახალხო რევოლუციური პარტიის V ყრილობას.

თხოვნა გადადგომის შესახებ

ეს თვეა, შეიძლება ითქვას, ერთი ბობოქარი სხდომის ღროს ანი, რომელზეც ხელმძღვანელ პერსონალი შეშგაკ ხსნიდნენ საქმეშოდან. ქეიფანას მოეკლინა ამბავი ეროვნული ფორმულირება: „განთავისუფლეს, თანამდებობიდან“. მაგრამ იმისთვის, ვისაც ეგი ეხებოდა, ეს, რა თქმა უნდა, ისეთი დარტყმა, მოვლენა იყო, რომელიც ადამიანი ვერ შეეჩვევა. გვარს ამ კაცისას, რომელიც მაღე საავადმყოფოში აღმოჩნდა ინფარქტით, გასაგები მიზეზების გამო, არ დავასახელებთ. ეკიცა რომ თქვას, საქმე აქ პროფესიას არც ეხება. თავისი მოღვაწეობის დრამატული ფინალისაკენ განთავისუფლებული ხელმძღვანელი, ეიგლახ, რომ, ჩვეულებრივი — დიახ, სამწუხაროდ, ჩვეულებრივი, მძაღალი ქრთამეობა ხელმოცარული მუშაკის მიერ გაკვალული გზით მიდიოდა: მას უკვე ჰქონდა საყვეურები — სხვადასხვაგვარი — ეგრალოგ, სასტიკიც, შეეტანლად და შეტანილად, იყო გფერიანებული, ამასთან არაერთი, იყო საუბრები — ეგამანდგურებელიც და „დაყვავებითაც“. საქმე კ ელვანიდებურად არ სწორდებოდა, არ გამოიდიოდა. როგორც ტუკვინან ხოლმე, კაცი ვერ „ქანავდა“.

ვკიდა ბარემ აქვე დავძინოთო, რომ ვიცით, რით განსხვავდება საკეფიერები ინერტულობისა და ეფექტიდობისაგან ან საკეფიერებისაგან, რომლებითაც საქმრო რისკისათვის მზადმყოფ „შერისხელ“ ქარხნის დირექტორსა თუ კოლშეურნეობის თავმჯდომარეს ზოგჯერ შეუძლია სასეანით იამაოს, როგორც მეომარმა ნაიარეკით. ვიცით, ვიცით ეს დიდი ხანია, მაგრამ ამ შემთხვევაში ალაკაკი, სამწუხაროდ, ჩავარდებე კი არ იყო, არამედ სტბალურ ჩამორჩენაზე, იმაზე, რომ მრავალი წლის მანძილზე საქმის გამოსწორების ვერავითარი უნარი ვერ გამოიჩინა.

როგორ სიტუაციას გავიცანით, ვკვიფექრეთ: რატომ მოხდა ასე? რატომ არ ეკვიდა ეს ხელმძღვანელი ნოვატორად, დარგის მრავალი მეცნიერულ-ტექნიკური მიღწევის სათვალეებთან ნომ ოდა. მისი დამსახურება აღიარებული და დიდად დფფასებული, მაგრამ ეს წარსულში იყო. დღეს გაერთიანება ვერ მუშაობს უწინდელ დონეზე, მთ უმეტეს, რომ ცხოვრება სულ უფრო დიდ მოთხოვნებს უყენებს თვით ამ დონეს. ცხოვრება თავისი გზით მიდის, ანგარიშს არ უწევს იმას, რომ მის ნებიერებს, მის რაინდებს არც ძალა ემატებათ და არც შემოქმედებითი ენერგია და მრავალი წლის გამოცდილება ყოველ თვის ვერ ცვლის ამ თვისებებს. ახლახან სამინისტროს კოლეგიაზე დირექტორს გამოუცხადეს საყვედური პროდუქციის დაბალი ხარისხისა და გაბშრებული რეკლამაციებისათვის. საწყობებში დაგროვდა ძალიან ბევრი პარაკტი, რომლებსაც სულ ახლახან დიდ რეკლამას უწევდნენ, მაგრამ უფრო ახლოს გაცნობისას ალმოჩნდა, რომ მყიდველის მოთხოვნით არ სარგებლობს.

შეიძლება, რა თქმა უნდა, იმაზე ლაპარაკი, რომ სამინისტროს კოლეგიაზე შეეოახა დარგის. დამსახურებული ხელმძღვანელი მუშაკის თავმოყვარეობა. მაგრამ გვაქვს კი უფლება დავივიწყოთ, რომ ამავე დროს ილაზება საქმის ინტერესები, ეკონომიკის ინტერესები? სიტუაცია უაღრესად ნათელია. მაგრამ დუმს მისი შინაგანი ხმა...

რა თქმა უნდა, ადამიანისათვის ძნელია გადაწყვეტილება მიიღოს სხვადასხვა მიზეზის გამო. იქნებ ღირდეს გავიაზროთ კიდეც საკითხი, რომ გადადგომისას ასეთი ადამიანი უმალვი არ სწყდებოდეს რაიმე სამუშაოს კოლექტივში, რომ ასეთი გადაწყვეტილების მიღებისას არ კარგავდეს ყველაფერს.

ალ სხვა შემთხვევაც. გავიცანით ვ. ს. ფაიბიშენკო. ასეკი საკმაოდ დიდი საწარმოს — გაერთიანება „კრასნი ტრეუგოლნიკის“ გენერალური დირექტორი, რომელმაც თანამდებობიდან განთავისუფლებაზე თხოვნა იმ დროს, როცა თვითონაც, როგორც იტყოდნენ, ეარ ეკეთებოდა ეს ბრძანება. ეს ამბავი ეკეთ ეს ბრძანებ, ეს, ეს, ეს

ᲓᲘᲓᲘ ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲡᲐᲥᲛᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲛᲫᲦᲝᲚᲘ

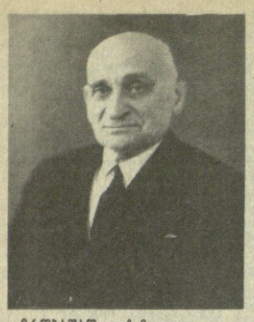

ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲝᲠᲘ ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲩᲘᲢᲐᲘᲐᲡ ᲓᲐᲑᲐᲓᲔᲑᲘᲡ 95 ᲬᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ

ᲔᲠᲗᲑᲐᲨᲘᲓ ჩამოთვლაც კი ძნელია, რამდენ დიდ, ჭეშმარიტად საქეიფო საფეხურ დასდო ღვაწლი ამ სახელოვანმა სწავლულმა და შესანშნავმა მოქალქემ. რად ღირს მარტო ის, რომ მის სახელთან არის დაკავშირებული ჩვენში ეთნოგრაფიულ მეცნიერების კვლევა-ძიების ახალი მეთოდის დამკვიდრება, ფასდაუდებელი სამეზეიმო ეთნოგრაფიული მასალის მოპოვება და მისი დამუშავება. ეთნოგრაფიულ მუშაობაში ფართო მასების ჩაბმა, ეთნოგრაფიული ატლასის შედგენის მეცნიერულ-ორგანიზაციული ხელმძღვანელობა და სხვა.

გ. ჩიტაია მეცნიერულ მუშაობაში ჯერ კიდევ პეტერბურგის უნივერსიტეტში სწავლის დროს ჩაება. სწავლა-განათლებისადმი დიდი წყურვილი, მეცნიერული ძიებისაკენ სწრაფვა შეუმჩნეველი არ დარჩენიათ მის მასწავლებლებს: ივ. ჯაჯანიშვილს, ნ. მარს, ი. ორბელს და მეცნიერული დონის შემდგომი ამაღლების ეროვნული ბიზნინი იგი გერმანიაში, ლეიფციგში, ერთ-ერთ ეროვნულ ეთნოგრაფიულ ინსტიტუტში მოეკლინა. გერმანიიდან გ. ჩიტაია კვლავ პეტერბურგში ბრუნდება, ხოლო შემდეგ საქართველოში იწყებს მოღვაწეობას.

გ. ჩიტაიას მეცნიერული მუშაობის პირველი ხანა დაკავშირებულია საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმთან, რომელსაც სახელოვანმა სწავლულმა მთელი თავისი ხანგრძლივი მოღვაწეობის მანძილზე, მოყოლებული 1922 წლიდან, განსაკუთრებული ამაგი დასდო. ამ ამაგში პირველყოვლისა იგულისხმება მუზეუმის საველე-საექსპედიციო საქმიანობა, რომელსაც მკვლევარმა მუზეუმში მუშაობის დაწყებისთანავე ჩაუყარა საფუძველი. მისი უშუალო ხელმძღვანელობით ველზე ორმოცამდე ეთნოგრაფიული ექსპედიციამ იმუშავა. ამ ექსპედიციებმა ნივთიერი მასალით გამდიდრა ეთნოგრაფიული ფონდები, გამომზეურდა ქართველი ხალხის ყოფისა და კულტურის ამსახველი უმნიშვნელოვანესი რეალიები, რომელთაც დიდი მეცნიერული ღირებულება აქვს. მაღე გ. ჩიტაიას ხელმძღვანელობით შეიკრიბა თბილისის სხვადასხვა მუზეუმში გაფანტული ეთნოგრაფიული მასალა.

ველზე, ეთნოგრაფიულ მასალაზე მუშაობამ და ფონდების დაუნჯების დრო მიიტაცა გამოცდილებამ დღის წესრიგში დააყენა ახალი სამეცნიერო, ქართული ეთნოგრაფიული მეცნიერების კვლევა-ძიების მეთოდის საკითხი. აქაც თაოსანი გ. ჩიტაია აღმოჩნდა. მის ნაშრომში „სანარი საკურეხლი“ ჩამოყალიბდა ქართული სამეცნიერო ეთნოგრაფიული მეცნიერების მიზნები და განისაზღვრა მისი მომავალი ამოცანები. მანვე საფუძველი დაუდო საველე ეთნოგრაფიული მასალის შეკრების შემდგომში ფართოდ ცნობილ კომპლექსურ-ინტენსიურ მეთოდს. მუზეუმში მუშაობის წლებში გ. ჩიტაიამ გადაჭრით დაგმო ნივთიერი მასალის სამუზეუმო დანიშნულებით შეკრების მანამდე არსებული რარიტეტული მეთოდი. ველზე მიმოვლებულ ნივთიერ მასალას მკვლევარი უწინარესად საკამოფენო და მეცნიერული კვლევა-ძიების საფუძვლად და ხალხის შემოქმედების ნაყოფად მიიჩნევდა. ამ თვალთახედვით განქვრეტილი მისი პირველი გამოკვლევები ეთნოგრაფიული კვლევა-ძიების საუკეთესო ნიმუშებია, რომლებზედაც შემდგომ ეთნოგრაფთა თაობები აღიზარდა.

გ. ჩიტაიასათვის არ არსებობს ეთნოგრაფიული თვალსაზრისით უმნიშვნელოო თემა. მეცნიერული ანალიზისათვის იგი მოუხმობს არა მარტო საქართველოს ეთნოგრაფიულ ყოფაში დაუნჯებულ მასალას, არამედ ჩვენი მეზობლები და მახლობელი აღმოსავლეთის ქვეყნების მოსახლეობის ყოფის ამსახველ შესახებში მონაკვეთებსაც. გ. ჩიტაიას გამოკვლევების მეცნიერული ინტერესი სცილდება ქართულ-კავკასიურ სამყაროს და თავისი მნიშვნელობით ზოგადი ეთნოგრაფიის პრობლემებზე გადაწყვეტას ემსახურება.

გ. ჩიტაია ერთი პირველთაგანია, ვინც ეთნოგრაფიულ მეცნიერებას ახალი მიმართულება მისცა. 30-იან წლებში საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმი საბჭოთა კავშირში პირველი იყო, რომელმაც გ. ჩიტაიას ხელმძღვანელობით გაბედული ნაბიჯი გადადგა და მოაწყო ახალი სოციალისტური ყოფისა და კულტურის ამსახველი გამოფენა. ეს ეთნოგრაფიული მეცნიერების საგნის განსაზღვრაში მნიშვნელოვანი ნაბიჯი იყო; თუ მანამდე ეთნოგრაფები მხოლოდ ძველი ყოფისა და კულტურის შესწავლით იფარგლებოდნენ, ახლა ქართველი ეთნოგრაფები ძველი ყოფის პარალელურად ახალი ყოფისა და კულტურის შესწავლას აყენებენ დღის წესრიგში.

ეთნოგრაფიული კვლევა-ძიების პარალელურად გ. ჩიტაია აქტიურ პედაგოგიურ მოღვაწეობასაც ეწევა, იგი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ხუთ ათეულ წელზე მეტია კითხულობს ზოგადი ეთნოგრაფიის, საქართველოს, კავკასიის, მახლობელი აღმოსავლეთისა და სსრ კავშირის ხალხთა ეთნოგრაფიის სალექციო კურსებს, აგრეთვე ცალკეულ სპეციკურსებს ქართველი ხალხის მატერიალური და სულიერი კულტურისა თუ სოციალური ურთიერთობის პრობლემებზე.

მეცნიერის დიდი დამსახურებაა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ეთნოგრაფიის კათედრის და კაბინეტის დაარსებაც. სხვათა შორის, ასეთი კათედრა მთელ ჩვენს ქვეყანაში მანამდე მხოლოდ მოსკოვის უნივერსიტეტში იყო.

სსსრ-ში-ალმზრდელობით და მეცნიერულ მუშაობის ორგანიზაციასთან ერთად, სწავლული საფუძველს უყრის ეთნოგრაფიის კათედრის ამ საყოორდინაციო კაბინეტს, რომლიც მოიცავს არა მარტო ჩვენი რესპუბლიკის, არამედ საბჭოთა კავშირისა და უცხოეთის მრავალ სასწავლო და სამეცნიერო დაწესებულებას.

გ. ჩიტაიას ხელმძღვანელობით 7 ათეული წლის მანძილზე მოეწყო მრავალი ეთნოგრაფიული ექსპედიცია. მას მრავალზის აქვს მოყვლილი საქართველოს ოროლეული კუთხე, დაღესტანი, აზერბაიჯანი, ჩრდილო ოსეთი, ადიღეა, უაბარდო და სხვა.

1936 წლიდან გ. ჩიტაია ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინსტიტუტის თანამშრომელია, სადაც იგი სათავეში ჩაუდგა ეთნოგრაფიულ კვლევა-ძიებას. შემდგომში, როცა ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი იქმნება, იგი ხელმძღვანელობს ჯერ ეთნოგრაფიის განყოფილებას, ხოლო უფრო მოგვიანებით — ეთნოგრაფიის სექტორს. მისი მონაწილეობით და თაოსნობით ქართულ-კავკასიური ეთნოგრაფიის საკითხებზე მრავალი კრებული და მონოგრაფიაა გამოცემული.

საქვეყნოდ აღიარებული მეცნიერი მრავალმხრივ საზოგადოებრივ საქმიანობას ეწევა. იგი არის საქართველოს საისტორიო საზოგადოების თავმჯდომარე, მრავალი. სამეცნიერო საბჭოს წევრი, ხელმძღვანელობს ქართული საბჭოთა ენციკლოპედიის საგამომცემლო საბჭოს ეთნოგრაფიის დარგს, კონსულტაციებს უწევს პიონერთა სასახლის მხარეთმცოდნეობის კაბინეტს, ხალხური ხელოვნებისა და ყოფის მუზეუმს ღია ცის ქვეშ და სხვა.

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსის, პროფესორ გ. ჩიტაიას მრავალ ეთნოგრაფიულ ექსპედიციაზე, სადაც იგი ეთნოგრაფიულ მოღვაწეობას მაღალი შეფასება მისცა პარტიამ და ხელისუფლებამ. იგი დაჯილდოებულია ხალხთა მეგობრობის ორდენით.

სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობის 70 წლისთავზე კლავიც ნაყოფიერი შემოქმედებითი ცხოვრება ეუსურვოთ ჩვენს საამაყო, უბერებელ წინამძღოლს, მეცნიერსა და მოქალაქეს.

გ. ჯალაბაძე,
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი;
ვ. შამილაძე,
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი.

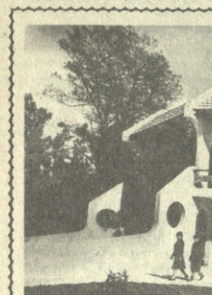

ᲥᲝᲒᲣᲚᲔᲗᲘᲡ რაიონის დაბა ჩაქვის ცენტრში გაიხსნა ჩაის სახლი, სადაც განლაგებულია 80 ადგილიანი სავაჭრო დარბაზი, ჩაიხა და სუვენირების მაღაზია, საკონდიტერო ნაწარმის საამქრო. სტუმრებს შეუძლიათ იგემონ საუკეთესო ჯიშების ქართული ჩაი.

ᲮᲣᲗᲛᲔᲯᲓᲘᲡ დამამთავრებელი წლის ფინიშზე შესანიშნავი სატუქარი გადასცეს მშენებლებმა აფხაზეთის ქალაქ ოჩამჩირის მეხოლოებრებთ. ეს არის სავაჭრო ცენტრის ხუთსართულიანი შენობა.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲔᲑᲗᲐᲜ: ჩაის სახლი ჩაქვში; ახალი სავაჭრო ცენტრი ოჩამჩირეში.

ᲜᲘᲜᲝ ᲐᲜᲐᲡᲢᲐᲡᲘᲫᲘᲡᲐ და **ᲘᲝᲡᲔᲤᲝᲜᲘᲫᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ.**
(საინფორმაციო ფოტოქრონიკა).

„ᲪᲔᲙᲕᲘᲡ ᲗᲔᲐᲢᲠᲘ“

— **ᲗᲘᲗᲘᲝᲤᲝᲣᲚ** ჩვენგანს ახარებს, რომ ქართულ ქორეოგრაფიულ ხელოვნებას უდიდესი წარმატება ხვდა წილად ესპანეთში—მუსიკისა და ცეკვის აღიარებულ ქვეყანაში, — უთხრა საკინფორმის კორესპონდენტს საქართველოს ხალხური ცეკვის აკადემიური დამსახურებული ანსამბლის ერთ-ერთმა ხელმძღვანელმა, რესპუბლიკის სახალხო არტისტმა თენგიზ სუხიშვილმა. ამ დღეებში ანსამბლის მოეკვეავეთა ჯგუფი დაბრუნდა ესპანეთიდან, სადაც მონაწილეობდა ქართული კულტურის დღეებში.

— მადრიდის, სევილიის, გრენადის, ქვეყნის სხვა ქალაქების სცენები ჩვენთვის ნაცნობი იყო. იქ პირველად არ ვეცეკვოდით... ესპანელ მაყურებლებს ახსოვთ ჩვენი 1972 წლის კონცერტები. სამი წლის წინათ კვლავ ვეწვეთ ესპანეთს, ხოლო ახლანდელი მესამე შეხვედრა კულტურის დღეების ფარგლებში ჩვენთვის განსაკუთრებით პასუხისაგები იყო: შევეცადეთ ქორეოგრაფიის ენით ვგვესაუბრა მაყურებლთან თანამეგზაურობის უმჭვავეს პრობლემებზე, ომსა და მშვიდობაზე, მეგობრობასა და სიყვარულზე. ეროი სიტყვით, გამოგვეხატა ჩვენი ეპოქა.

ესპანელი მაყურებლები გულთბილად შეხვდნენ ქართველ მოცეკვავეთა გამოსვლებს. ადგილობრივმა გაზეთებმა გამოაქვეყნეს აღფრთოვანებული რეცენზიები, რომლებშიც დიდი შეფასება მისცეს ჩვენი მსახიობების ხელოვნებას. „ცეკვის ენის ფენომენი ის არის, რომ მისი პლასტიკა, მისი რიტმი, მონახსნები მხოლოდ ჩვენებით, შეგრძნების ერთთანობით, აზრის ერთთანობით გადმოიცემა. ყოველივე ამას დიდებულად გაართვეს თავი ქართველმა მსახიობებმა“, წერდა მადრიდის ერთ-ერთი გაზეთის რეცენზენტი, რომელმაც ანსამბლს „ცეკვის თეატრი“ უწოდა. გაზეთი „პაისი“ კი წერდა, რომ „იბერიიდან იბერიაში ჩამოვიდნენ ბრწყინვალე მსახიობები, რომელებმაც მოგვხიბლეს თავიანთი შესანიშნავი ცეკვითა და სიმღერით“.

მოცეკვავეებთან ერთად ქართული საბჭოთა ხელოვნება ღირსეულად წარმოადგინეს ასევ სსრ კავშირის სახალხო არტისტმა ცისანა ტატიშვილმა, რესპუბლიკის სახალხო არტისტმა აღექსანდრე ხომერიკმა, საერთაშორისო კონკურსების ლაურეატმა, პიანისტმა მანანა დოიჯაშვილმა და ნინო ჭირაქაძემ, ნორჩმა მხატვარმა რუსუდან ფეტეგიშვილმა, საქართველოს სახელმწიფო სიმღერა-ცეკვის ანსამბლის ოქროს medalistebma ია ბერიძემ, ბ. ბაბალიანმა, ბ. ბაბალიანმა, ბ. ბაბალიანმა